

DRAUGAS

PERIODICALS
December 22,
Vol. LXXXVIII

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY
PENKTADIENIS - FRIDAY, GRUODŽIO - DECEMBER 22, 2000

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 12/21/00
UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TEL: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • DRAUGAS@EARTHLINK.NET

Nr. 248
Kaina 50 c.

Vyriausybė kaltinama aukštojo mokslo ir švietimo „laidojimu“

Vilnius, gruodžio 21 d. (BNS) — Lietuvos aukštųjų mokyklų rektorių konferencijos pirmininkas Juozas Antanavičius ketvirtadienį spaudos konferencijoje apkaltino vyriausybę „akių muiliniu“ sudarant kitų metų biudžetą.

J. Antanavičius kritikavo sprendimą įtraukti į biudžeto išlaidas mokslui ir studijoms pačių aukštųjų mokyklų uždirbtas lėšas. Planuojama, jog 2001 metais šios lėšos sudarys apie 130 mln. litų.

Spaudos konferencijoje taip pat dalyvavo opozicinės socialdemokratinės koalicijos frakcijos narys Aloyzas Sakalas ir Vilniaus universiteto rektoriaus pareigas einantis Saulius Vengris.

Seimas antradienį valdanciosios daugumos balsais patvirtino kitų metų biudžetą, kuriame mokslui ir studijoms numatyta skirti 1.35 proc. bendrojo vidaus produkto (BVP), kaip numato anksčiau Seimo priimtas Mokslo ir švietimo ilgalaikio finansavimo įstatymas. Iš lėšų mokslui ir studijoms yra finansuojamos 52 mokslo ir studijų institucijos — aukštųjų mokyklų, mokslo institutai ir kitos.

„Vyriausybė blefuoja, kad papildomai skyrė lėšų mokslui ir studijoms“, sakė J. Antanavičius. Jis pridūrė, kad tai „papildomai pakerta ir taip jau neuakštą pasitikėjimą Seimu“.

Seimo narys A. Sakalas pareiškė, jog šios kadencijos Seimą gali pavadinti „aukštojo mokslo ir švietimo duobkasiu“, o J. Antanavičius pri-

dūrė, jog „per šias laidotuves skamba ne gedulingas maršas, bet linksma polka“.

Rektorių konferencijos pirmininko teigimu, buvusioji Andriaus Kubiliaus vyriausybė 1999 m. pabaigoje nurežė nuo aukštųjų mokyklų biudžetą apie 80 mln. litų, o tuo tarpu valstybės finansuojamų studentų skaičius per dvejus metus padidėjo 8,000.

Rektorių konferencijos duomenimis, 1998 m. vienam studentui per metus valstybė skyrė 7,000 litų, 1999 m. — 5,400 litų, 2000 m. — 4,800 litų.

„Valstybė nori nupirkti specialistą pigiau negu savikainą“, J. Antanavičius. Jis pažymėjo, jog aukštųjų mokyklų buvo priverstos padidinti už savo mokslus mokančių studentų skaičių iki 30 proc. visų studentų, tačiau dabartinė tvarka neleidžia mokėsi už studijas panaudoti patalpų remontui ar komunalinėms paslaugoms apmokėti. Aukštųjų mokyklų skola už komunalines paslaugas sudaro apie 18 mln. litų.

Seimas prieš kelias savaites atidėjo švietimo, mokslo ir kultūros komiteto pirmininko ir buvusio Vilniaus universiteto rektoriaus Rolando Pavilionio pasiūlymą perduoti aukštųjų mokyklų įsiskolinimus už komunalines paslaugas vyriausybei. R. Pavilionis savo siūlymą aiškino tuo, jog vyriausybė 1999-2000 m. neskyrė lėšų komunalinėms paslaugoms apmokėti. Šių lėšų taip pat nėra numatyta ir kitų metų biudžete.

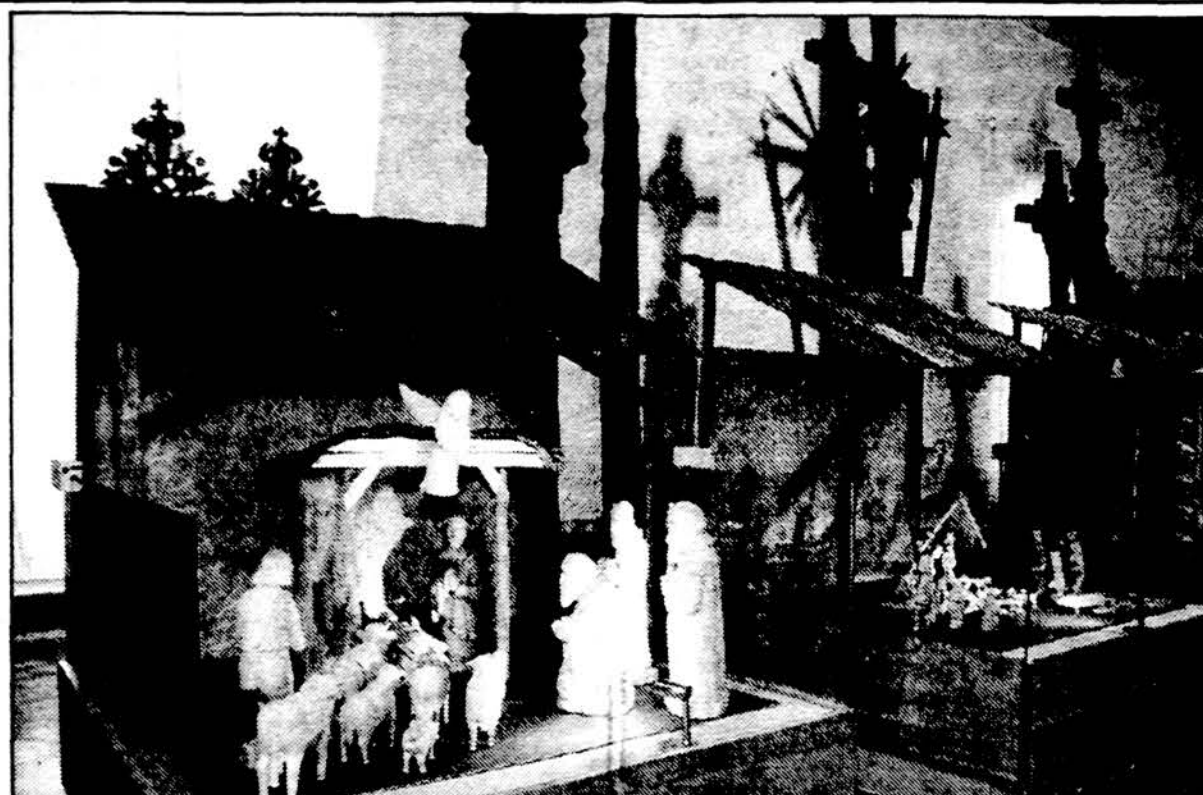
Dėl nesutarimų su ministru iš posto traukiasi viceministras

Vilnius, gruodžio 21 d. (BNS) — Prezidentas Valdas Adamkus apgailestauja, kad kvalifikuoti ir pasaulyje pripažinti aplinkosaugos specialistai yra nereikalingi dabartinei Aplinkos ministerijai. Taip prezidentas įvertino aplinkos viceministro Arūno Kundroto sprendimą pasitraukti iš šio pareigų.

Viceministro postą A. Kundrotas paliko ketvirtadienį. BNS žiniomis, tokį sprendimą jis priėmė todėl, kad jautė aplinkos ministro Henriko Žukausko spaudimą ir nepasitikėjimą.

„Prezidentas norėtų, kad aplinkosaugos reikalai būtų sprendžiami kompetentingų ir kvalifikuotų specialistų, o A. Kundrotas yra vienas tokių“, sakė prezidento patarėjas Darius Kuolys. Pasak jo, ekologinės problemos itin svarbios dabar. Lietuvai siekiant

* Neoficialiomis žiniomis, Seimo Liberalų frakcijoje subrendo idėja pasiūlyti koalicijos bendrininkų Social-liberalų frakcijai „apsivalyti ir išsigrūdyti“. Kai kurie liberalai norėtų, jog nesuvaldomų Social-liberalų frakcijos narių grupė atsidurtų už frakcijos ribų arba būtų kaip nors kitaip sutramdyti. Parlamento kuluaruose minimi vadina-miesiems „švietėjams“ bei „agrarininkams“ priklausan-tys Seimo nariai — Rolandas Pavilionis, Jeronimas Kraujelis, Gintautas Kniukšta, Jonas Čiulevičius bei Egidijus Klumbys.

Lietuvos tautodailininkų sukurtą prakartelių parodą iš Rokiškio krašto muziejaus atkeliavo į Vilnių, Taikomosios dailės muziejų. Šv. Kaledų prakartelėms kurti buvo naudojamos įvairios ir kiek netikėtos medžiagos — molis, medis, šiaudai, linai, pakulos, popierius, džiovintos žolės, plastilinas, keramika, audiniai.

Lietuvos premjeras tiki: Kitamet gyvensime geriau

Vilnius, gruodžio 21 d. (Elta) — Ministras pirmininkas Rolandas Paksas, besibaigiančius 2000-uosius pavadinęs „idomiais“ metais, tiki, jog ateinantys metai Lietuvai bus kur kas palankesni.

Prieš didžiausias metų šventes surengtoje spaudos konferencijoje premjeras juokavo iš vieno užsienyje reziduojančio Lietuvos ambasadoriaus išgirdęs naujovišką pagrindinių strateginių tikslų aiškinimą. Ambasadorius pasakė, jog svarbiausias strateginis tikslas — kad valstybėje kiltų pragyvenimo lygis. Kiti nuolat skelbiami tikslai, kaip narystė NATO ir Europos Sąjungoje, tėra tik priemonės šiam tikslui pasiekti.

Netradicinėje spaudos konferencijoje, vykusioje nefor-

malyje aplinkoje, kai žurnalistams teko prisėsti ne tik ant minkštų fotelių, bet ir ant grindų, premjeras aiškino, jog rimtas ir nelabai rimtas klausimas.

Svarbiausias pastarųjų dienų įvykis R. Paksas pavadino 2001 metų biudžeto priėmimą Seime, parodžiusį, jog „trapioje koalicijoje yra ir jos stiprybė“. Itin palankiai vyriausybės vadovas įvertino ir Švedijos pasiūlymą, kurio dėka derybose su Lietuva dėl narystės ES iki 2001 metų vidulys nutarta pradėti svarstyti visus likusius tryliką derybų skyrių.

Premjeras, be kita ko, tvirtino, jog dabartinė valdancioji Naujosios sąjungos (NS, social-liberalų) ir Lietuvos liberalų sąjungos (LLS) koalicija yra tvirta. „Pasirodė, kad valdancioji koalicija iš tikrųjų yra stipri ir atlaikė pirmąjį egzaminą — biudžetą“, teigė R. Paksas. Jo teigimu, patikimumo

egzaminas buvo ir vyriausybės programos patvirtinimas, kurį koalicija taip pat sėkmingai išlaikė.

Į žurnalistų pastebėjimus, jog politikai kalba apie koalicijos trapumą, premjeras atsakė, jog trapumas ir yra stiprybė. „Koalicija galima palyginti su mergina ar moterimi. Kai pasišiuri, matai, kad trapi, o kai pareina namo — tokia stipri, tokia valinga“, juokavo premjeras.

„Laisva interpretacija“ R. Paksas pavadino kalbas, kad valdanciosios koalicijos sudėtis gali pasikeisti, jei vietoje kai kurių maištaujančių social-liberalų ir koaliciją būtų paskirti konservatoriai. „Nei mes patys norėtume įtakoti tokius dalykus, nei tas buvo daroma, nei reikėtų atstovams kažką daryti“, sakė R. Paksas.

Premjerą buvo bandyta iškviesti, ką jis padovanotų žmonai, kokį vyną labiausiai mėgsta, kokius kalėdinių tradicijų laikosi ir panašiai. Į šiuos klausimus R. Paksas atsakė su gera doze humoro.

Išlaisvintas Lietuvos laivas „Rytas“ pasiekė Kamerūną

Vilnius, gruodžio 21 d. (BNS) — Pusiaujo Gvinėjos paleistas Lietuvos laivas „Rytas“ atplaukė į Kamerūną ir laukia, kol bus laisva Dualos uosto krantinė.

Kaip jau skelbta, trečiadienį Pusiaujo Gvinėja paleido 40 parų Malabo uoste laikytą ir nelegalia zvejyba kaltintą Lietuvos laivą „Rytas“ bei jo igulą. „Rytas“ iš Pusiaujo Gvinėjos išplaukė trečiadienį, o ketvirtadienį pasiekė Kamerūną, kur turi būti iškrautas laive esantis krovinys.

„Ryto“ kapitonas Valentinas Malychinas pasirašė dokumentą, įsipareigojdamas, kad ūkinis ginčas bus tęsiamas tarptautiniu teisiniu keliu. Paleidus laivą, Pusiaujo Gvinėjos uosto valdžia reikalavo sumokėti 44,000 dolerių už laivo vilkimą, kt. paslaugas.

Kaip sakė laivo operatorės bendrovės „Baltic Atlant Shipping“ atstovas Bronius Bikulčius, laivo savininkai Pusiaujo Gvinėjai nieko nesumokėjo. „Laivo savininkas net nedavė jokių garantijų, kad bus sumokėta nors viena ju reikalaujama suma“, sakė B. Bikulčius. Jei Pusiaujo Gvinėjos uosto valdžia reikalavimą nepaisys, laivą gali sustabdyti dar kartą ir vel

ta patį padaryti. Krovinio dalį tai jie paėmė, nuostolių patyrė tiek laivo savininkai, tiek krovinio savininkai“, sakė B. Bikulčius.

B. Bikulčius įsitikinęs, kad daugiau to nebus pasikartotų. Lietuva dėl neteisėto laivo suėmimo ir nuostolių kompensavimo privalo kreiptis į Hamburgo tribunolą.

* Buvusiam Vakarų banko valdybos pirmininkui ir prezidentui Petriui Kravtviui šventinė Kaledų nuotaka aptemdė baudžiamoji byla, kurioje jis kaltinamas patiketo svetimo turto pasisavinimu stambiu mastu ir sukčiavimu, praneša „Lietuvos rytas“.

* Lietuvos Valstybinės ne maisto produktų inspekcijos specialistai ištyrė Kinijoje pagamintus žaislinius šratinius šautuvus. Nustatyta, kad tikrintų importuotų šautuvų šūvio stiprumas 6-8 kartus viršija leistiną. Į ranką ar veidą pataikę šratukai palieka mėlynės, gali sužeisti akis. Pvz., šautuvų „P. Beretta“ gamintojai anglų kalba užrašė, kad jie netinkami vaikams iki 14, ant paties žaislo užklijo lipduką su įspėjimu: nešauti į žmogų ar gyvūną, netinkamas vaikams iki 18 metų. Tuo tarpu lietuviškai rašoma, kad žaislas tinkamas vaikams nuo 10 metų ir nepateikiama informacijos, kaip saugiai ju naudotis. Ant „Suang Xiang“ angliškai nurodyta, kad jis netinkamas 10 metų neturintiems vaikams, o lietuviškai rašoma, kad juo žaisti gali vyresni negu trejų metų vaikai.

Tėvynėje pasižvalgius

* Seimas po ilgų diskusijų antradienį patvirtino, jog 2001 metais valstybės biudžeto deficitas bus 906 mln. litų — sudarys 1.9 proc. planuojamo bendrojo vidaus produkto (BVP). Kitų metų biudžeto deficitas bus 13 proc. didesnis už šiemet (800 mln. litų). Tačiau, sudarius biudžeto deficitą skaičiavimo metodiką su Tarptautiniu valiutos fondu — atėmus išlaidas paskolų grąžinimui (215 mln. litų) — kitų metų valstybės biudžeto deficitas sumažėjo iki 691 mln. litų (1.47 proc. BVP). Du kartus naujosios vyriausybės taisytame, ir Seimo antradienį patvirtintame 2001-ųjų valstybinio biudžeto projekte numatyta, kad kitamet valstybės biudžetas gaus 6.428 mlrd. litų pajamų (9.9 proc. daugiau nei patikslintame 2000 m. biudžeto projekte), jo išlaidos sieks 7.334 mlrd. litų (10.3 proc. daugiau).

* Seimo pirmininkas Artūras Paulauskas neslepia nepasitenkinimo savo pavaduotoju, Valstiečių partijos vadovu Ramūnu Karbauskio. Seimo užkulisuose kalbama, jog R. Karbauskis gali netekti Seimo vicepirmininko pareigų. Trečiadienį Seimo vadovas sukritikavo savo pavaduotoją, teigdamas ne visai suprantas jo elgesį bei politinę nuostatą. A. Paulauskas tebeįsako, jog iki šiol buvusi konstruktyvi R. Karbauskio nuostata pastebimai sugriūtėję valdanciosios koalicijos atžvilgiu. R. Karbauskis balsavo prieš kitų metų biudžeto projektą, nes, pasak jo, biudžete visiškai neapibrėžti kaimo žmonių tikslai.

* Naujojo Seimo nariai nusiteikę įteisinti iki šiol kyšiais laikytas duokles ligoninių gydytojams už įkurdinimą geresnėse palatose bei atidesnę slaugą. Seimo Sveikatos reikalų komiteto pirmininkas, socialliberalas Kęstutis Kuzmickas siūlo įteisinti papildomą mokesť už „pagerintą“ gydymo paslaugas. Jis teigia, kad tada sunkiai besiverčianti sveikatos apsaugos sistema surinktų nemenkas papildomas sumas. K. Kuzmickas pripažino nebijąs pensininkų ir vargingai besiverčiančių piliečių protestų, nors pripažįsta, kad planuojama naujovė gali sulaukti nepasitenkinimo.

* Lietuvos Valstybinės ne maisto produktų inspekcijos specialistai ištyrė Kinijoje pagamintus žaislinius šratinius šautuvus. Nustatyta, kad tikrintų importuotų šautuvų šūvio stiprumas 6-8 kartus viršija leistiną. Į ranką ar veidą pataikę šratukai palieka mėlynės, gali sužeisti akis. Pvz., šautuvų „P. Beretta“ gamintojai anglų kalba užrašė, kad jie netinkami vaikams iki 14, ant paties žaislo užklijo lipduką su įspėjimu: nešauti į žmogų ar gyvūną, netinkamas vaikams iki 18 metų. Tuo tarpu lietuviškai rašoma, kad žaislas tinkamas vaikams nuo 10 metų ir nepateikiama informacijos, kaip saugiai ju naudotis. Ant „Suang Xiang“ angliškai nurodyta, kad jis netinkamas 10 metų neturintiems vaikams, o lietuviškai rašoma, kad juo žaisti gali vyresni negu trejų metų vaikai.

* Seimas po ilgų diskusijų antradienį patvirtino, jog 2001 metais valstybės biudžeto deficitas bus 906 mln. litų — sudarys 1.9 proc. planuojamo bendrojo vidaus produkto (BVP). Kitų metų biudžeto deficitas bus 13 proc. didesnis už šiemet (800 mln. litų). Tačiau, sudarius biudžeto deficitą skaičiavimo metodiką su Tarptautiniu valiutos fondu — atėmus išlaidas paskolų grąžinimui (215 mln. litų) — kitų metų valstybės biudžeto deficitas sumažėjo iki 691 mln. litų (1.47 proc. BVP). Du kartus naujosios vyriausybės taisytame, ir Seimo antradienį patvirtintame 2001-ųjų valstybinio biudžeto projekte numatyta, kad kitamet valstybės biudžetas gaus 6.428 mlrd. litų pajamų (9.9 proc. daugiau nei patikslintame 2000 m. biudžeto projekte), jo išlaidos sieks 7.334 mlrd. litų (10.3 proc. daugiau).

* Seimas po ilgų diskusijų antradienį patvirtino, jog 2001 metais valstybės biudžeto deficitas bus 906 mln. litų — sudarys 1.9 proc. planuojamo bendrojo vidaus produkto (BVP). Kitų metų biudžeto deficitas bus 13 proc. didesnis už šiemet (800 mln. litų). Tačiau, sudarius biudžeto deficitą skaičiavimo metodiką su Tarptautiniu valiutos fondu — atėmus išlaidas paskolų grąžinimui (215 mln. litų) — kitų metų valstybės biudžeto deficitas sumažėjo iki 691 mln. litų (1.47 proc. BVP). Du kartus naujosios vyriausybės taisytame, ir Seimo antradienį patvirtintame 2001-ųjų valstybinio biudžeto projekte numatyta, kad kitamet valstybės biudžetas gaus 6.428 mlrd. litų pajamų (9.9 proc. daugiau nei patikslintame 2000 m. biudžeto projekte), jo išlaidos sieks 7.334 mlrd. litų (10.3 proc. daugiau).

* Seimas po ilgų diskusijų antradienį patvirtino, jog 2001 metais valstybės biudžeto deficitas bus 906 mln. litų — sudarys 1.9 proc. planuojamo bendrojo vidaus produkto (BVP). Kitų metų biudžeto deficitas bus 13 proc. didesnis už šiemet (800 mln. litų). Tačiau, sudarius biudžeto deficitą skaičiavimo metodiką su Tarptautiniu valiutos fondu — atėmus išlaidas paskolų grąžinimui (215 mln. litų) — kitų metų valstybės biudžeto deficitas sumažėjo iki 691 mln. litų (1.47 proc. BVP). Du kartus naujosios vyriausybės taisytame, ir Seimo antradienį patvirtintame 2001-ųjų valstybinio biudžeto projekte numatyta, kad kitamet valstybės biudžetas gaus 6.428 mlrd. litų pajamų (9.9 proc. daugiau nei patikslintame 2000 m. biudžeto projekte), jo išlaidos sieks 7.334 mlrd. litų (10.3 proc. daugiau).

KALENDORIUS

Gruodžio 22 d.: Demerijus, Dobilė, Flora, Gedvydas, Jutė, Ksaveras, Pranciškus, Zenonas.

Gruodžio 23 d.: Šv. Jonas Kanta, Mina, Veliuona, Viktorija, Vilbutas, Žibutė.

SPORTO APŽVALGA

Redaktorė Irena Regienė

Tai įvyko prieš trejetą metų Kanadoje, kai Pranui Berneckui, už nuopelnus lietuvių sportui Lietuvos Respublikos prezidento skirtą medalių prisegę Kristupas Juras, LR Garbės konsulas Albertai ir Britų Kolumbijai.

A.A. PRANUI BERNECKUI AMŽINYBĖN IŠEJUS

Š.m. lapkričio 21 d., Vancouver, B.C., Kanadoje, mirė žymus lietuvių sporto darbuotojas, ŠALFAS-gos Garbės narys, buvęs ŠALFAS-gos centro valdybos pirmininkas, Lietuvių Sporto fondo steigėjas ir buvęs jo pirmininkas, Pirmųjų PLS žaidynių pradininkas — **Pranas Berneckas**, sulaukęs 78 metų.

Velionio šeimos ir artimųjų

Lietuvių Sporto fondas

LSK „LITUANICA“ ŽINIOS

„LITUANICOS“ FUTBOLININKAI PIRMOJE VIETOJE

Iš „Metropolitan Soccer League“ vadovybės, gauta oficiali I diviziono pirmenybių rudens rato baigimo lentelė. Joje matome „Lituania“ — „Liths“ pirmoje vietoje su 20 taškų (6 pergalės, dvi lygiosios, 35-16 įvarčių santykis). Antroje eina — „Pegasus“ su 19 taškų (6 pergalės, vienas pralaimėjimas ir vienos lygiosios).

Trečioje rikiuojasi — „Centrum Sport“ (16 taškų, 5 laim., du pralaim., 1 lygiosios).

Po jų iš eilės: „Sparta“ — 15 tšk.; „Highlanders“ — 15; „Cecils“ — 9; „Zrinski“ — 6; „Lions“ — 3; „Rams“ — 0.

Kaip matome, „Lituania“ yra vienintelė komanda, rudens ratą baigusi be pralaimėjimo.

SALĖS FUTBOLŲ PIRMENYBĖS

Jau kurį laiką negirdėjome apie „Lituanicos“ futbolo komandų pasirodymus. Kaip atsimename, vyrų ir veteranų vienuolikės, spalio mėnesio pabaigoje sužaidusios paskutines rudens rato pirmenybių rungtynes, išėjo poilsio.

Taciu tas poilsis nebuvo šimtaprocentinis, nes netrukus pradėtos treniruotės Gage Parko salėje, nes vyrai turėjo pasiruošti salės („Indoor Soccer“) pirmenybėms, kurios jau čia pat — pirmosios rungtynės bus 2001 m. sausio 7 dieną.

Jeigu „Lituanicos“ vyrų komanda varžybose lauke rungtyniauja I divizionoje, tai salės pirmenybėse ji yra patioje aukščiausioje — „major“ grupėje. Šioje geriausias Čikagos ir apylinkių komandas apjungiančioje grupėje yra dešimties

ekipų, kurios turės išmėginti savo jėgas tarpusavyje vieną kartą. Taigi kiekviena iš jų turės 9 susitikimus — sekmadienio popietėmis nuo sausio 7-tos iki kovo 4 dienos.

Pirmame rate, sausio 7 d., „Lituania“ išmėgins jėgas su „Chicago Kickers“ (pradžią 4:30 val.). Beje, kiekvieną sekmadienį varžybos bus pradedamos 3 valandą ir tęsis iki 6:45 val. Vienoms rungtynėms su pertrauka yra skiriama po 45 minutes. Per vieną popietę įvyks „major“ grupės komandų rungtynės.

Sausio 14 d. mūsų šaliai žais paskutines popietės rungtynes (6 valandą) su „Legovia“, o sausio 21 d. — pirmąsias (3 valandą) su „Chicago Pegasus“. Pirmieji į aikštę lietuvių išeis ir sausio 28 d., kada jų varžovais bus „Centrum Sport“. Toliau „Lituania“ išmėgins jėgas prieš „Eagles“, „Zrinski“, „United Serbs“, „Maroons“ ir paskutinį sekmadienį — kovo 4 d. — prieš „Schwabens“. Bus rungtyniaujama „Odeum“ pastate Villa Park, IL — 1033 N. Villa Avenue. Šis pastatas yra pats didžiausias savo pobūdžiu visoje Amerikoje, kur yra žaidžiamas salės futbolas.

A. GLAVINSKAS ARGENTINOJE

„Lituanicos“ klubo ilgametis pirmininkas Alberto Glavinskis išėjęs į pensiją, dabar turi daugiau laiko kelionėms. Jis neseniai su sūnumi Tadu buvo išvykęs aplankyti savo gimtinės — Argentinos ir ten praleido kelias savaites.

Sugrįžęs papasakojo apie liudną gyvenimą tame krašte. Sako, kad ten yra labai daug vagių ir reikia saugotis, kad

TURIME KUO DIDŽIUOTIS

Nesigailiu, sugrįžęs į Rochester, NY. Čia pradėjau pirmuosius „dipuko“ žingsnius; svetimoj, bet, sakytiau, svetinjoj šaly 1949 m. Nebuvo lengva. Nebuvo darbų. Reikėjo griebti pirmą pasitaikiusį. Pirmuosius 6 mėn. buvau profesionalus indų plovėjas universiteto bendrabuty. Dirbau su pertraukomis 6 dienas į savaitę, įskaitant sekmadienį, už 1 dol. ir 27 centus į valandą. Kiti 6 mėn. NY valstijos geležinkelio darbai. Darbas sunkus, bet užmokestis buvo trupučių geresnis. Vėliau per čia gimusio lietuvių rekomendacijas pavyko gauti darbą Eastman Kodak Co. Pirmus du mėn. stumiau sluotą. Tolynejo geryn. Čia ir užsidirbau pensiją.

Man išėjus į pensiją, su žmona pradėjome ieškoti gal kur kitur bus geriau. Kentėjome 7 metus Floridoje. Negalėjome praprasti. Megstam gamtą — kalnus, miškus, klonius. O Floridos ilgos, karštos, drėgnos vasaros ir visokie maži gamtos sutvėrimėliai mums nebuvo pakęčiami. Nusikraustėme į Reno, NV. Klimatas puikiausias, bet... po 4 metų pasigedome žuomos, spalvingų rudens lapų. Taigi, ir vėl per visą Ameriką atgal į žmonos gimtinę Rochester, NY. Tiek to.

Mano tikslas ne apie save rašyti, bet apie pavyzdį lietuvių telkinį, į kurį sugrįžome po 11 metų klajojimo. Buvom labai svetingai sutikti ir laukiami. (To pasigedome Floridos St. Petersburg gausiame lietuvių telkinyje). Nedidukė čia Šv. Jurgio bažnyčia, bet sava, jauki ir artima širdžiai, nes pastatyta lietuvių — senųjų — sunkiai uždirbtais doleriais dar 1910 m. Nedaug mūsų čia beliko. Praėjusius du sekmadienius suskaičiavau nuo 59 iki 60 maldininkų mišiose. Nežinau, kiek jų atsilanko į 9:30 val. mišias. Spėjau, kad dar mažiau. Bet juk ne kiekvienas, o kokybė daugiau reikiama. Dosnūs parapijiečiai išlaiko bažnyčią (niekas dar neketina jos uždaryti) ir suveda galą su galu finansiškai. Visi jaučiasi kaip viena šeima ir viens kitą vada vadina. Broliai kunigai Domininkas ir Kazimieras Mockevičiai — moka globoti savo parapijiečius; su jais bendrauja ir visada randa malonų paguodos žodį.

Turime naują parapijos ūkvedį Vaidą Jurėną. Jis yra ne tik geras darbininkas, bet ir puikus ilgų nuotolių bėgikas. Šioje apylinkėje jo amžiaus ribose (Vaidas yra 57) jam nėra lygių. Dalyvauja ir kitų valstijų varžybose. Garsina lietuvių vardą. Jis tik 7 metai Amerikoje, bet jo kambarį jau puošia keleriopai daugiau trofėjų negu čia išgyventų

neapipieštų. Teigia, jog Lietuvoje žmonės gyvena kur kas geriau negu Argentinoje.

KALĖDINIAI SVEIKINIMAI BEI LINKEJIMAI

„Lituanicos“ klubo valdybos vardu norisi pasveikinti visus klubo narius, rėmėjus bei žiurovus, kurie daug prisidėjo, kad klubas puikiai pasirodytų ir švestų savo 50-ąją gyvavimo sukaktį. Smagu, kad klubo vyrų komanda iškovojo I vietą rudens rate ir gražiai žengia į priekį. Miela, kad ir klubo eiles išjungia vis daugiau sportininkų naujai atvykusių iš tėvynės ir tik su jų talka bus galima siekti didesnių pergalių. Tikiu, jog 2000-ji bus mums geresni metai.

Edvardas Šulaitis

metų Vaido Jurėno svajone — užsibrežtas tikslas — dalyvauti olimpinėse varžybose, kurios įvyks 2001 m. Louisiana valstijoje. Tikiu, kad jo siekiai išsipildys.

Turime chorą, kuris dainuoja jau per 50 metų. Keitėsi dirigentai, keitėsi dainininkų veidai, bet daina nenustojo skambėjusi. Choras „Putinas“ dabar ruošiasi kalėdinėms giesmėms. Jam energingai vadovauja muz. Raimundas Obalis.

Džiaugiamės turėdami radijo pusvalandį. Jo klausomės kiekvieną sekmadienį 9 val. ryte, pasižavėję pranešėjais ir dosnių aukotojų dėka. Rado klubas irgi šventė 50 m. jubiliejų net su visos valandos programa. Jau daug metų jam vadovauja Raimundas Kirštainas.

Na, o kuo daugiausia mes didžiuojamės, tai LR Seimo nariu Romanu Algimantu Sedlicku. Juo džiaugiasi čia gyvenančios — mama Juozefa, sesuo Birutė Litvinienė ir visa Rochester, NY, lietuvių bendruomenė.

Romanas Sedlickas gimė Lietuvoje (Vievyje). Mokslus baigė Amerikoje — Bachelor of Arts laipsniu Fordham universiteto, NY, filosofijos, sovietologijos srityse ir Bufalo, NY, universiteto Teisės fakultetą, teisės daktaro laipsniu. Tarnavo JAV karo aviacijoje. Dalyvavo Vietnamo kare. Paliko karinę tarnybą majoro laipsniu. Grįžęs į Rochester, NY, dirbo „Public Defender“ sunkių nusikaltimų bylose. Vėliau turėjo savo privačią advokato įstaigą. Daug keliaavo tarnybiniais ir asmeniniais reikalais po Europą, Pietų Ameriką, Aziją. Išgijo didžiulę praktiką įvairiose srityse. Išvyko gyventi į Lietuvą 1991 m. O dabar jis yra liberalų sąjungos LR Seimo narys ir dirba teisėtvarkos komitete. Nebesiverčia advokato profesija. Tam turi daug priežasčių ir taip išsireiškia: „Pati Lietuvos teisinė sistema yra gana atsilikusi įstatyminiu ir proceduriniu požiūriu... Užuo grynai žmogų, būčiau priverstas tik kovoti su vėjo malūnais. Nenorėjau ginti nusikaltėlių Lietuvoje, nes ne tam čia atvažiuavau“. Jis galvoja, kad Seime yra galimybių ką nors rimtesnio padaryti.

1944 metų pabaiga, šv. Kalėdos. Raudonieji gerai žino, ką tai reiškia lietuviui, todėl švenčių išvakarėse suaktyvino savo veiklą. Gruodžio 24 d. įvyko žvalgybinio pobūdžio kautynės. Vainiūnų kaimas žūsta miško brolis Valentinus Makarskas, kitas sužeistas patenka į raudonųjų rankas. Žūsta ir sribas Burakas, kiti pasitraukė į savo būstinę.

Antą Kalėdų dieną auštant, partizanai išgirdo mašinų užėjimą. Žvalgas Vladas Kuzma greit išgirdo rusiškas komandas „Pirmyn“. Žaibo greitu metu jis atbėgo ir atraportavo vadui. Mykolas Kazanas pasakė pavojų, davė komandą užimti gynybos pozicijas. Pirmieji voroje žygiavo 8 metrų tarpais čekistai. Kada pirmieji sujudintais jėgų nuoširdumu ir pasitikėjimu. Jūsų palaikymas bei parama davė man ryžto šoti Seimo rinkimuose prieš labai spalvingą oponentą, garsų Kauno merą, kuris

turejo visas savo posto galimybes reklamuoti ir skieisti idėjas. Nors mano oponentas buvo išrinktas ir šventė pergalę, tuo pačiu laiku Kauno žmonės man suteikė daugiausia balsų iš visų liberalų kandidatų. Tas pakeitė mano poziciją liberalų sąjungos kandidatų sąrašė ir tuo būdu tapau Seimo narys pagal rinkėjų pageidavimą.

Noriu išreikšti visiems asmeniškai padėką už paramą. Esu tvirtai įsitikinęs, kad jūsų maldos ir linkeimai lemė mano atsiradimą Seime. Su mano atėjimu į Seimą, atėjote ir jūs. Esate visuomet mano laukiami Seime, ypač klebonas Domininkas Mockevičius, kuris dar visuomet laikė mane. Švento Jurgio parapijos nariu. Sveikinu jus visus ir tikiu, kad netrukus pasimatysime.

Su gilia pagarba Romanas Sedlickas.

Pabaigai drįstu pasinaudoti mūsų neuilistamo darbuotojo St. Ilgūno megstamu posakiu: „Čia mūsų nedaug, bet geri“.

Kostas Mačiulis

Liberalų sąjungos narys Romanas Sedlickas.

Nebuvo lengvas Romano Sedlicko kelias į Seimą. Reikėjo įdėti be galo daug darbo, pastangų ir nemigo naktų. Bet nesijautė vienišas, nes jį moraliai ir materialiai rėmė Rochester, NY, lietuvių komitetas su Nijole Draugeliene, Birute Litvinienė, Dalia Viskontiene, Antanu Burkūnu ir kitais šūkiu: „Romą į Seimą“. Tikslas pasiektas.

Romanas S., įvertindamas paramą, atsiuntė laiškučių, kuriuose pateikiu:

„Mieli mano rėmėjai Rochesterijoje. Jau dešimt metų retai susitinkame, tačiau buvau labai sujudintas jūsų nuoširdumu ir pasitikėjimu. Jūsų palaikymas bei parama davė man ryžto šoti Seimo rinkimuose prieš labai spalvingą oponentą, garsų Kauno merą, kuris

turejo visas savo posto galimybes reklamuoti ir skieisti idėjas. Nors mano oponentas buvo išrinktas ir šventė pergalę, tuo pačiu laiku Kauno žmonės man suteikė daugiausia balsų iš visų liberalų kandidatų. Tas pakeitė mano poziciją liberalų sąjungos kandidatų sąrašė ir tuo būdu tapau Seimo narys pagal rinkėjų pageidavimą.

Noriu išreikšti visiems asmeniškai padėką už paramą. Esu tvirtai įsitikinęs, kad jūsų maldos ir linkeimai lemė mano atsiradimą Seime. Su mano atėjimu į Seimą, atėjote ir jūs. Esate visuomet mano laukiami Seime, ypač klebonas Domininkas Mockevičius, kuris dar visuomet laikė mane. Švento Jurgio parapijos nariu. Sveikinu jus visus ir tikiu, kad netrukus pasimatysime.

Su gilia pagarba Romanas Sedlickas.

Pabaigai drįstu pasinaudoti mūsų neuilistamo darbuotojo St. Ilgūno megstamu posakiu: „Čia mūsų nedaug, bet geri“.

Kostas Mačiulis

Ilgų nuotolių bėgikas Vaidas Jurėnas treniruojasi Rochester, NY, mokyklos stadione.

Iš partizanų istoriją (59)

ŠILO MŪŠIUI 55 METAI

Zarasų krašto patriotai pasidalino į dvi grupes: vieni — vakarus — Žemaitiją. Sedos apylinkės, kur buvo kuriama Lietuvos kariuomenė, kiti pasiliko tėviškėje ir susibūrė į gerai ginkluotus būrius kovai su okupantais. Tačiau karo likimas buvo nulemtas. Tėvynės apsaugos rinktinė 1944 m. spalio mėn. palaužė, vieni atsidūrė vakaruose, didesnė dalis grįžo į gimtas vietas tęsti kovos prieš okupantus.

1944 metų pabaiga, šv. Kalėdos. Raudonieji gerai žino, ką tai reiškia lietuviui, todėl švenčių išvakarėse suaktyvino savo veiklą. Gruodžio 24 d. įvyko žvalgybinio pobūdžio kautynės. Vainiūnų kaimas žūsta miško brolis Valentinus Makarskas, kitas sužeistas patenka į raudonųjų rankas. Žūsta ir sribas Burakas, kiti pasitraukė į savo būstinę.

Antą Kalėdų dieną auštant, partizanai išgirdo mašinų užėjimą. Žvalgas Vladas Kuzma greit išgirdo rusiškas komandas „Pirmyn“. Žaibo greitu metu jis atbėgo ir atraportavo vadui. Mykolas Kazanas pasakė pavojų, davė komandą užimti gynybos pozicijas. Pirmieji voroje žygiavo 8 metrų tarpais čekistai. Kada pirmieji sujudintais jėgų nuoširdumu ir pasitikėjimu. Jūsų palaikymas bei parama davė man ryžto šoti Seimo rinkimuose prieš labai spalvingą oponentą, garsų Kauno merą, kuris

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.

Subscription Rates: \$100.00. Foreign countries \$115.

Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Matindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiunčiame. Prie pavardės ir adreso, siųsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.

DRAUGO prenumerata yra mokama iš anksto.

	Metams	1/2 metų	3 mėn.
JAV	\$100.00	\$60.00	\$38.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$115.00	\$65.00	\$45.00

Tik šeštadienio laida:

JAV	\$60.00	\$45.00	\$33.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$65.00	\$50.00	\$38.00

Užsakant į Lietuvą:

Oro paštu	\$500.00	\$250.00	
Reguliariu paštu	\$100.00	\$55.00	
Tik šeštadienio laida oro paštu	\$160.00	\$85.00	
Tik šeštadienio laida reguliariu paštu	\$55.00		

Vyriausios redaktorės — Danutė Bindokienė
Administratorius — Valentinas Krumpelis
Moderatorius — kun. Viktoras Rimšelis

- Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos, gavus prašymą, ką nors skelbti.
- Redakcija straipsnius taisy savo nuožūra. Nenaudotų straipsnių nesaugo.

Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

Preneruokime ir skaitykime „DRAUGA“.

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą. Pacientai priimami absoliučiai punktualiai. Sustarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
Tel. 708-422-8260

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

DR. L. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708) 598-4055
Valandos pagal susitarimą

EDMUNDAS VIDAUS, M.D., S.C.
Specialybė — Vidaus ligų gydymas
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. Sls. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos pagal susitarimą

ARAS ŽLOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS IR CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

malūno link. Prieję Želvos upelį, pasinaudojo išvirtsio mis egėmis, kirtu upę ir pasitraukė į Salinių kaimą. Atvykę nauji rusų daliniai susisauė su savais. Pagaliau į sunkvežimius krovė krūvas rusų laivų.

Henrikas Kudreikis

„GYVENIMO IR TIKĖJIMO“ INSTITUTO KURSAI

Lapkričio 10-12 d. Kaune, Kybartuose ir Biržuose „Gyvenimo ir tikėjimo“ institutas pradėjo kursą „Socialinė ir pastoracinė tarnystė“, kurį lankys 73 skirtingų profesijų ir įvairaus amžiaus žmonės. Lapkričio 16 d. Kaune prasidėjo kun. V. Sadausko, SJ, ir ses. B. Mališkaitės SJE vedamasis kursas „Dvasingumo raida Bažnyčioje“, lapkričio 18-19 d. — kursas tema „Šventasis Raštas ir gyvenimas“. Pasak „Gyvenimo ir tikėjimo“ instituto administratorės V. Raubaitės, atsižvelgiant į opią AIDS problemą, lapkričio 25-26 d. ir gruodžio 16-17 d. Kaune ketinama organizuoti kursą „Krikščioniškas atsakas į AIDS“. Kurso metu bus gilinamasi į psichologinius bei socialinius AIDS keliamus padarinius, aptvelgiama jų įtaka ligoniams ir jų gyvenimo aplinkai.

PROGRAMINĖS KALBOS VIETOJE

ALGIMANTAS S. GEČYS

Š. m. gruodžio 2 d. Pasaulio lietuvių centre, Lemont, IL, vykusiame bendrame kaden-
ciją baigiančio ir naujai pat-
virtintos JAV LB Krašto val-
dybos posėdyje teko perminti
Krašto valdybos pirmininko
pareigas iš šešerius metus LB
vadovavusios adv. Reginos
Narušienės. Atmintį ilgai iš-
liks momentas, kai R. Naru-
šienė man įteikė JAV LB kor-
poracinį antspaudą ir liaudies
skulptoriaus išskaptuotą Ru-
pintojėlį. Illinois valstijos iš-
duotas korporacinis antspau-
das man primins prisimintų pa-
reigų didelę atsakomybę, per-
žengiančią mūsų lietuviškojo
bendruomeninio gyvenimo ri-
bas. Rupintojėlis tebūna man
priminimas, kad be talkinin-
kų, platesnio visuomeninio už-
nugario, žiniasklaidos darbuo-
tojų paramos ir be Apvaizdos
pagalbos savo įsipareigojimų
nepajėgsiu įvykdyti.

Bendruomeninėje veikloje
nesu naujokas. JAV LB vado-
vauti stoju trečią kartą. Šalia
eiti JAV LB Krašto valdybos
pirmininko pareigų, dar tryli-
ka metų darbuotis teko JAV
LB Krašto valdyboje, rūpi-
nantis visuomeninę/politinę
veiklą. Viliuosi, kad ilgų metų
visuomeninės patirties dėka,
šiandien ir darba stoju, turė-
damas geresnį realybės pojūtį,
toleranciją turinčiam skirting-
gą nuomonę, gyvenimo audrų
gerokai apšlifuotas asmenines
ambicijas, su amžiumi įgyja-
mą sugebėjimą eiti į kompro-

misus. Programinės kalbos
vietoje, tebūna man leista su-
pažinti skaitytąją, kuria
linkme per sekancius trejus
metus bandysiu kaupti JAV
LB Krašto valdybos veiklą.

Lietuvių Charta iškelė tauti-
nio solidarumo mintį ir pabrė-
žė svarbą tautinį solidarumą
ugdyti. Chartoje esančiu teigi-
mu „Visi lietuviai yra lygūs
savo pačios tautos vaikais, tarp
savęs broliai“, visi turėtume
savo tarpe vadovautis, nors ir
utopiška ši deklaracija mums
atrodytų. Solidarumas reika-
la, kad LB skatintų bei
remtų kitų, šiame krašte vei-
kiančių, organizacijų veiklą,
laimintų privačios veiklos ini-
ciatyvą, nejaustų svarbos vis-
ką apimti po bendruomeninės
veiklos skėčiu, ir būtų ugni-
gesiu, kur esama pavojaus lie-
tuvybei. Bendruomeniniame
gyvenime į Pasaulio Lietuvių
Bendruomenę žvelgiu, kaip į
vienijantį veiksnį, puoselėjan-
tį tautinio solidarumo idėją su
placiuoju pasaulyje paskli-
dusiais lietuviais.

Lietuva — mūsų tautos ka-
mienas. Ji mums svarbi, ją re-
mėme okupacijos dienomis, ją
išvija remia ir atsistovus ne-
priklaušomam gyvenimui.
JAV LB paskirtis yra tačia-
rupintis išvijoje esančiais
lietuvišiais. Po dešimt neprik-
lausomybės metų būtų laikas
susiprasti, būtų laikas prieiti
išvados, kad nėra reikalo
mums kištis į Lietuvos politinį
gyvenimą ir politinių srovių

intrigas. Su ar be pagalbos iš
Lietuvos, privalome išlikti sa-
vo tauta, kuri, Lietuvių Char-
tos žodžiais, yra „... prigimtoji
žmonių bendruomenė“. Išvija
privalo išlikti tautiškai stip-
ri, su savo spauda, liuanisti-
nėmis mokyklomis, tikinčiųjų
namais, muziejais ir archy-
vais. Privalome visų pirma pa-
sirūpinti savimi, nors ir bu-
tume ištikimieji, jog savosios
valstybės paskirtis yra ir rū-
pintis po pasaulį pasklidusiais
savo tautos vaikais.

Pirminis LB uždavinys yra
rūpintis liuanistiniu švietimu
ir puoselėti tautinę kultūrą
išvijoje. Džiugu, kad, po ei-
lės metų mažėjimo, mūsų litu-
anistinės mokyklose mokinių
skaičius jau kelti metai ky-
la. Šiais metais sėkmingai
praėjusi JAV ir Kanados X
Tautinių šokių šventė, X Teat-
ro festivalis, JAV LB Kultūros
tarybos Premijų šventė, Čiur-
lionio sukakties minėjimai Či-
kagoje ir Clevelande parodė,
jog esame gyvi. O kur dar visa
eilė koncertų bei reitalių, ku-
riuos atliko iš Lietuvos atsi-
kviesti ir išvijoje bręstantys
menininkai. Būtinai tačia-
atkreipti dėmesį į pradedančius
aiškėti švietimo ir kultūrinės
veiklos trūkumus. Būtinai mo-
kyklose stiprinti bendruome-
ninį auklėjimą, mokiniams
diegiant Lietuvių Bendruome-
nės idėją, tautinio solidarumo
svarbą, juos supažindinant su
mūsų organizacijų, žiniasklai-
dos, visuomeninių institucijų
bei fondų tikslais ir pasiek-
imais. Tuo pačiu yra būtina
išvijoje skatinti kultūrinės
gruputes, ugdyti savuosius
talentus, nesitenkinant tik iš
Lietuvos atsikviestais meni-

nais vienetais. JAV LB Kul-
tūros tarybos uždutis šiuo
klausimu surasti pusiausvyrą.
Pirmumas visuomenėje/poli-
tinėje veikloje teiktinas Lietu-
vos priėmimui į NATO. JAV
LB yra būtina šiuo klausimu
artimai bendradarbiauti su
Amerikos Lietuvių taryba
(ALTu) ir kitomis baltų orga-
nizacijomis. Galiu pasidžiaug-
ti, kad su ALTu einame ben-
dradarbiavimo keliu. Po dau-
giau kaip 30 metų, š. m. gru-
odžio 2 d. ALTu ir JAV LB
Krašto valdybos atstovai, be
pašaliečių tarpininkų, Čikago-
je buvome susėdę prie bendro
stalo ir nuoširdžiai svarstėme
NATO klausimus, sutarėme
del bendradarbiavimo.

Lietuviškoji išvija bus gy-
vastinga, jei į JAV iš Lietuvos
atvykstantys naujieji lietuviai
(vadinamoji „trečioji banga“)
jungsis į veiklą ir parems mū-
sų lietuviškos išlaikymo sie-
kius. Naujai atvykstančiųjų
„transfuzija“ būtina kiekvie-
nai diasporai už tėvynės ribų.
Mūsų pozityvi patirtis ir naujai
atvykstantiems yra būtina, ku-
riant abipusį pasitikėjimą ir
bendradarbiavimą. JAV LB
švietimo tarybos administruo-
jamam, liuanistinio švietimo
aparate pusę mokytojų bei
mokinių jau sudaro naujai at-
vykusieji iš Lietuvos. Taigi ne-
galime sakyti, kad lietuviškos
išlaikymas naujai atvykstan-
ties nesvarbus. Daug turime
gražių pavyzdžių, kur rasta
bendra kalba, kartu veikiamas,
vienų kitiems talkinamas. JAV
LB Krašto valdyboje esame
įkūrę postą „trečiosios bangos“
ateivių reikalams. Rūpi ne
vien tik jiems padėti, žengiant
pirmuosius žingsnius Ameri-
koje, bet ir paskatinti šio ša-
lyje siekti mokslo, legalizuotis,
neatsitraukti nuo lietuviškojo
kaimieno, padėti jį siekįje iš-
laikyti Lietuvos pilietybę.

Organizacinėje srityje yra
priebrėdęs laikas deramai pa-
žvelgti į bendrą lietuviškosios
išvijos veiklą, ją analizuoti,
įvertinti pasiekimus sąlygas
išvijos gyvenime ryšius su
atgauta nepriklausomybe, ap-
tarti bendradarbiavimo su
Lietuva ir abipusės paramos
galimybes, ieškoti priemonių
ilgalaikei išvijos lietuvių
išlikimui. Tai negali būti įvyk-
dyta per vieną savaitgalio su-
sibėgimą. Tam būtina įtraukti
ryškiausius išvijoje besidar-
buojančias asmenybes, neap-
lenkiant ir Lietuvos intelek-
tualų, kurie supranta sąmo-
ningos išvijos reikšmę ir jos
naudą Lietuvai. Norėtumėti ti-
kėti, kad dėl mokslo įver-
tinimo galėtų būti sukurta
modelis išvijos ir Lietuvos
bendradarbiavimui, vieni kitų
pažinimui ir deramam teikia-

mos abipusės paramos įverti-
nimui. Skaudu, kai, išvijos
Lietuvai teikiama milijoninė
parama, Vilniaus universiteto
rektorius Rolando Pavilionio
nuvertinama retorisku klau-
simu: „Kiek išvija pastatė mo-
kyklų, ligoninių?“

Lietuvių fondas yra viena
svarbiausių ir reikšmingiausių
išvijoje sukurtų instruk-
cijų. Šiuo laiku jo kas metai
teikiama milijoninė parama
nepaprastai reikšminga išvijos
gyvenime. JAV LB-nės
veikla didžia dalimi įmanoma
tik Lietuvių fondo teikiama
paramos dėka. Ne kartą per-
šasi mintis, ką šiandieną rū-
pintume, jei dr. Antanas Raz-
ma nebūtų prieš eilę metų
išėjęs su Lietuvių fondo idėja
ir subūręs gausius talkinin-
kus, tiek Lietuvių Bendruo-
menėje, tiek už jos ribų. Džiū-
gu, kad pereitą pavasarį dėl
Lietuvių fondo įstatų kaitos
iškilę nuomonių skirtumai ne-
paliko gilesnio kartelio. Lai-
mėjo demokratinis procesas,
laimėtojų ir pralaimėtojų ne-
būta. Lietuvių fondo idėja re-
miu, jo vadovybe pasitikiu,
man patiktas JAV LB Krašto
valdybos pirmininko pareigas
eidamas, veiksiu, kad Lietu-
vių fondas būtų ugdomas ir fi-
nansiniu požiūriu jo kapitalas
didėtų. Pagarba ir padėka Lie-
tuvų fondo kūrėjams bei va-
dovams!

Aukščiau išdėstytas savo pa-
žiūras baigiu viltimi, kad išvijos
gyvenąs lietuvis sugebės
savo tėvų išlaikyti lietuvių
tautos gyvybę perduoti atei-
ties kartoms, kad, kaip sako-
ma Lietuvių Chartoje, „amži-
nai gyventume“.

* Šv. Kalėdų ir žydų Cha-
nukos proga Lietuvos žydų
bendruomenė trečiądienį įtei-
kė švietimo ir mokslo ministere-
rijai dovaną Lietuvos mokyk-
loms — 400 knygos „Subliūš-
kė mitai“ egzempliorių. Kny-
goje surinktos 300 lietuvių
šviesuolių — Lietuvos vadovų,
Katalikų Bažnyčios hierarchų,
diplomatų, mokslininkų, rašy-
tojų, žurnalų, buvusių poli-
tinių kalinių ir tremtinių teks-
tai ir mintys apie holokaustą,
lietuvių ir žydų santykius, an-
tisemitizmą. „Subliūškė mi-
tai“ įrašyti į Lietuvos valsty-
binę Holokausto švietimo pro-
gramą. Knygą išleido Lietuvos
žydų bendruomenė, paruošė
žurnalistas Saliamonas Vain-
raus. (BNS)

* Lietuvos žurnalistų au-
toklubo vertinimo komisija
geriausiu „Metų automobiliu
2001“ išrinko vidutinės klasės
naujo modelio „Ford Mondeo“.

DRAUGAS, 2000 m. gruodžio 22 d., penktadienis

3

Danutė Bindokienė

Susibičiuliaukime!

Dar diena — kita, ir šve-
sime nuostabią Kristaus Gi-
mimo šventę. Senovės tikėji-
muose randame užuominų
apie dievų apsilankymą Že-
mėje ir net ilgesnį pagyve-
nimą žmonių tarpe. Tačiau
visa tai — tik legendos, sukur-
tos žmogaus, trokštančio su-
artėti su dievybe, priartinti
prie savęs aukštesniasias bu-
tybes, kad jos geriau suprastų
eilinio Žemės gyventojų rū-
pesius, darbus, troškimus.
Tačiau tik vieną kartą — prieš
du tūkstantčius metų — toks
Dievo ir žmogaus susitikimas
įvyko tikrovėje, kai Betliejuje
iš moters gimė gyvojo Dievo
Sūnus Sūnus, Jėzus, pasaulio
Atpirkejas.

Tas gimimas ir šiek tiek
daugiau kaip 33 metus Dievo
Sūnaus gyvenimas mūsų
planetoje ir žmonių parodė,
kaip iš tikrųjų reikia tarpusa-
vyje bendrauti. Nors mums —
paprastiesiems mirtingiesiems
— kartais toli gražu iki tobu-
los bičiulystės, net savo sei-
mose, juo labiau aplinkoje ar
tautoje, bet juk pavyzdį tu-
rime — gavome jį prieš du
tūkstantčius metų. Net tuo-
met, kai pirmieji (ir antrieji, ir
trečioji...) mėginimai nepa-
vyksta.

Štai ir „Draugas“ dar kartą
mėgina, kviesdamas visus
tautiečius — ir bičiulys. Ypač
neseniai atvykusius į šį kra-
stą. Sutinkame, kad lietuvių
išvijos dienraštis nėra toks,
prie kokio jie buvo praprę-
tę. Tam tikra prasme,
tai neblogai — tiesiog kompli-
mentas — nes kai kurios ži-
nios ir straipsniai, randami
Lietuvos spaudoje, per daug
džiaugsmo nesukelia. Antra
vertus, per daugiau kaip pus-
šimtį metų Amerikoje gyve-
nantys lietuviai taip pat
sukūrė savos spaudos veidą,
kuris jiems buvo priimtinas,
jaukus ir pažįstamas. Niekam
nėra paslaptis, kad ir šiandien
didžiausią dalį skaitytojų, ne
vien „Draugo“, bet ir visų,
šiame žemyne leidžiamų lietu-
viškų laikraščių, sudaro tie
patys, vadinamieji antrosios
imigrantų bangos tautiečiai,
čia įsikūrę po Antrojo pasaulio
karo. Juos nelengva iš-
stumti iš įprastųjų pomėgių,
tad būtina atsivėlgti ir į iš-
tikimuosius savo skaitytojus.
Mūsų spauda be jų paramos
tikrai neilgai išgyventų.

Gyvendami svetimuose
kraštuose, seniai supratome,
kad vienas trumpiausių lietu-
vių visuomenės tarpusavio ry-

šių yra lietuviška spauda. Net
tuo atveju, kai atsiduriame
visiškai svetimoje aplinkoje,
lietuviškas laikraštis kažkaip
sujungia su visais kitais tau-
tiečiais — nesijaučiame vie-
niš. Tiesa, žinių galime pasi-
semti iš kitakalbės spaudos,
televizijos programų, radijo
laidų, interneto, bet tas ne-
užpildo savosios kalbos, savojo
krašto, savųjų tautiečių ilge-
sio. Kai visi gyvename arti
vieni kitų, gal kartais kyla ir
priešingi bičiulystei jausmai,
bet „iš tolo“ vieni kitus labiau
įvertiname.

Ne kartą „Draugas“ kvietė
tautiečius, per pastaruosius
10 metų gausiai atvykstančius
į šį kraštą, jungtis į skaitytojų
— ir bendradarbių — eiles,
bet vis buvo jaučiamas vāngu-
mas, pasiteisinimai, ypač prie-
kaistai, kad „žmonės apie ku-
riuos dažniausiai rašoma, yra
nepažįstami, tad neįdomūs“.
„Draugas“ visuomet buvo
lankstus, keitėsi su laiko
slinktimi, todėl pasiryžęs pri-
sitaikyti ir prie naujų skaity-
tojų poreikių. Jau iš dalies ir
prisitaikęs, nes redakcijoje,
administracijoje, spaustuose
darbojasi beveik tik naujieji
imigrantai. O ir bendradarbių
tarpe jų turime nemažai.

Kol kas, nepaisant nuolati-
nių kvietimų, nepavyko įsteig-
ti puslapio (ar bent skyriaus),
kuris išskirtinai būtų įdomus
šiai lietuvių visuomenės da-
liai. Dabar, atrodo, ši proble-
ma išspręsta. Šiandien prade-
dame skyrių „Bičiulystė“, ku-
ris užpildo visą dienraščio la-
pą. Jį paruošė ir toliau žada
paruošti, trečiosios imigrantų
bangos visuomenininkė Ligija
Tautkuvienė su sūnaus Ado-
mo ir kitų asmenų pagalba.
Be to, šios savaitės trečia-
dienį pradėtas informacinis
skyrelis „Žinotina“. Jį pa-
ruošia Dalia Badarienė, JAV
LB Krašto valdybos pakviesta
ryšiui su naujaisiais lietuvišiais
imigrantais. „Draugo“ admi-
nistracija taip pat ištiesia
ranką lietuviams, žadėda-
ma tris mėnesius siuntinėti
dienraštį nemokamai, jeigu
tik bus atsiųstas adresas. Be-
je, administracija kas mėnesį
išleidžia lankstinuką „Tur-
gas“, kuriame nemokamai gali
skelbti paslaugas, kažką par-
duoti, ieškoti, siųlyti (nebū-
tina tapti skaitytoju). Kartą
per mėnesį tą „Turgaus“ pus-
lapį skelbiame ir dienraštyje.

Tad nuoširdžiai kviečiame:
bičiuliaukime!

LB Kultūros tarybos Premijų šventėje St. Petersburg, FL. Iš kairės: Krašto valdybos pirm. Algimantas Gečys, laureatė Jūratė Dovičienė, Kultūros tarybos pirm. Marija Remienė, laureatė dail. Magdalena Stankonienė. Juo-
zo Šulacio nuotrauka.

ATSIMINIMAI 1941-1962 M.

DANUTĖ LINARTAITĖ-PETRAUSKIENĖ

Nr. 16

Vidurinę mokyklą baigiau. O ką toliau daryti?
Kažkas man patarė nueiti į NKVD ir paprašyti paso.
Tokiū būdu kažkas lyg ir gavo. Šio patarimo aš pak-
lausiau, nes labai norėjau toliau mokytis. Galvojau
dirbdama vakarais mokytis.

Su dideliu virpuliu širdyje atidariau tos baisios įstai-
gos duris ir viską jiems papasakojau. Pirmas klau-
simas buvo:

— Kur mama?

— Nežinau, kur ji dabar gyvena — atsakiau. Reikia
vaziuoti į Kauną ir ieškoti. Jie labai gražiai su manimi
kalbėjo. Liepė atsivežti mamą ir tada žadėjo man iš-
duoti pasą.

Kai po savaitės pas juos nuėjau, vėl paklausė:

— Tai kodėl viena, be mamos?

Sakau:

— Kaune man sake, kad mama ištekojo už ukrai-
niečio ir išvaziavo į Ukrainą. Laiško dar neparašė.
Matyt suprato, kad nesakau tiesos, pradėjo ant ma-
nės rekti, daužyti kumščiu į stalą:

— Matai panelė, gražiai atrodo, gyvena sostinėje,
užsimanė mokytis, o ar žinai, kad esi liaudies priešas?

Galvojau viskas. Dabar jau iš čia neišeisiu. Bet pa-
rėkė, parėkė, paliko pusvalandžiui vieną, paskui atėjo
ir vėl graži balneliui prabilo:

— Kai tik sužinosi mamos adresą, tuoj ateik. Tau

pasą duosim.

Uzdariau duris ir plakančia širdimi išskubėjau. Pa-
galvojau, kad daugiau jos manęs nematysite.

Kitą rytą nuėjau pas J. Paleckio sekretorę. O ji ir
sako:

— Bek, vaikeliai, iš Vilniaus, kol dar nevelu. J. Palec-
kis nieko negali tau padėti. Jis tikrai stengėsi.

Tą pačią dieną pasiėjau savo „turtą“ ir išvaziavau į
Kauną. Vilniuje bijojau pasilikti, NKVD būvau davusi
adresą. Man paskui papasakojo, kad ne vieną sykį pas
prof. A. Minkevičių darė naktimis kratas, manęs ieš-
kojo. Tame pačiame bute pas prof. A. Minkevičių gyve-
no ir prof. P. Snarskis. Jis niekaip negalėjo suprasti,
ko pas jį naktį ieško. Kai jam paaiškino, kad tai ma-
nės ieško, jis stebėjosi, ką ta mergaitukė galėjusi pa-
daryti, kad net naktimis reikia jos ieškoti.

Dar gyvendama Vilniuje, per žiemos atostogas bu-
vau nuvažiavusi autobusu pas tetą Filomeną. Jos še-
ma gyveno Gudeliškio km., visai arti Paširvincio dvaro.
Pas tetą iš Sibiro sugrįžo ir gyvenimo mūsų bobutė.
Aš labai norėjau ją pamatyti. Kelis kilometrusėjau
pėsčia. Reikėjo eiti pro Paširvincio dvarą. Po gaisro nei
namo, nei ūkinį pastatų neliko, tik didelis prūdas ir
sodai priminė čia prabėgusių vaikystę. Buvo labai
liūdina.

Tada bobutė daug pasakojo apie save. Ją su dėdine
Irena atvežė į kalnuotąjį Altajų prie Katunės upės.
Dėdukas pirmą žiemą mirė, o Irena (nes neturėjo
vaikų) išvežė iš Altajaus į tolimuosius rytus. Bobutė
nemokėdama rusiškai kalbėti ten pragyveno dar su 3
rusėmis senutėmis iki 1946 m. Paskui pas ją iš lagerio
sugrįžo sūnus Donatas, dar po metų abu sugrįžo į Lie-
tuvą. Mane ten labai šiltai, nuoširdžiai priėmė. Pus-

seserė Janė parodė labai daug nuoširdumo. Išvaziuo-
jant ji man labai norėjo atiduoti savo naują, gražų
žieminį palatą. Sako keiskimės, tu gyveni sostinėje Vil-
niuje, tavo palatas jau senas, o man čia kaime bus ge-
rai. Bet aš nesikeičiau. Janė, baigusi vidurinę mo-
kyklą, kaime mokytojavo ir aš pagalvojau, kad mo-
kytoja turi būti taip pat padoriai apsiiręngusi. Pa-
dekojus už šiltą priėmimą, ir grįžau į Vilnių. O 1948
m. vasarą, kaip rašiau, iš Vilniaus, teko bėgti į Kauną.
Neturėjau daugiau kur vaziuoti, atvaziavau pas tetą
Liolę. Prof. A. Minkevičius gyvenimo pradžia davė
šiek tiek pinigų. Buvo labai liūdina, nes, neturėdama
paso, negalėjau nei dirbti, nei mokytis. Su mamytė
tą vasarą buvome nuvažiavusios į kaimą pas mamytės
puseseres. Iki rudens pabuvome kaime, maisto ten
užteko, bet nuolat bijojome sribų, kad jie nesuži-
notų, jog mes tremtinės. Iš kaimo atsivežėme dešrų,
lašinių, o teta Liolė turėjo užtenkamai bulvių, tai
galėjome pragyventi. Bet tas gyvenimas buvo gana sa-
votiškas: pirmiausia visa laiką ko nors bijojome. An-
tra, pusėsere Pajauta studijavo, turėjo savo šeimą,
buvo užimta savais reikalais. Rūta taip pat dirbo, nors
buvo labai linkmsma ir energinga. Jos abi manęs nesu-
prato. Nesuprato ne tik jos, bet ir draugės, kurios ne-
buvo išvežtos. Sibire, kiek pamenu, visi lietuviai buvo
vienas kitam draugiški, stengdavosi vieni kitiems
padėti. Todėl ir Kaune daugiausia bendraudavome su
pabėgėliais tremtiniais.

Gyvendama Kaune, du kartus buvau nuvažiavusi į
Šilutę, 3 km nuo Šilutės durpyno buhalteriu dirbo
mano dėdė Jonas. Susirgus jo žmonai Verutei, jis ma-
ne pasikvietė pas save. Iš karto man pasakė: pamelsi
karvę, iškepsi duoną ir prižiūrėsi 8 metukų dukrą Al-

duotę. Labai greit išmokau ir karvę melžti, ir duoną
kepti, bet ilgai gyventi ten bijojau, nes žmonės pradėjo
atkreipti į mane dėmesį. Kitais metais vel buvau nu-
važiavusi ir gyvenau pas juos visą vasarą. Ten gyve-
nant, man labai simpatizavo jaunas buhalteris Juozas
J. Bet aš rimtai jį tai nežūrėjau, nedraugavau, jau-
čiau, kad mano padėtis Lietuvoje labai trapi. Kai grį-
žau į Kauną, jis buvo pas mane atvaziavęs, pasi-
vaikščiavoje ir aš grįžau namo. Po poros savaitių teta
Liolė pašaukė mane ir sako: Danutė, žiūrėk tas vaiki-
nas vel pas tave atėjo, tik visa galva subintuota. Pasi-
rodo, kai mane palydėjęs grįžo atgal, pateko į motocik-
lo avariją, sutrenkė galvą, pragulėjo Kauno ligoninėje
2 savaites. Aš nieko nežinojau. Daugiau gyvenimė su
juo nesutikome. Man gyvenant Šilutėje, dėdė Jonas
nuvažiavo į Kauną ir atsivežė bobutę, kad ji pagy-
ventų pas tetą Filę. Aš pamaciau, kad dėdė bus sunku
mus abi išlaikyti, nes teta Verutė nedirbo. Aš nutariau
vaziuoti į Kauną. Susitariau vaziuoti kartu su jauna
mergina, kuri patarnavo parduotuvėje. Tada į Kauną
reikėjo vaziuoti pro Pagegius, o ten persėsti į kitą
traukinį, kurio laukti teko net 8 val. Iš Šilutės išva-
ziavome labai anksti. Pagegiuose kiek pasivaikščio-
jome ir ta mergina mane nusivedė į sandėliuką, kuris
buvo prikrautas šieno ir užkalas. Ji atluo vieną
lentą ir liepė man lipti į vidų. Sakė, ji taip visada da-
ranti, kai reikia ilgai laukti traukinio. Ilgai kalbėjome
paskui užmigome. Atsibudusios, nežinojome kiek va-
landų. Paklausėm vaikų, kurie ten lakstė ir dar gulė-
jome, laukdamas atvaziuojant traukinio. Tik žiūrime,
2 milicininkai įkilo pas mus galvas ir liepė išlipti. Taip
išsigandau, galvojau jau viskas — dabar mane suims.
Bet jie manęs paklausė paso ir kur aš vaziuoju. (B.d.)

Bičiulystė

Mėginu atsilepti į pasiūlymą — turėti puslapį, skirtą mums, neseniai atvykusiems. Nesvarbu, kada atvykome — prieš mėnesį ar dešimtį metų...

Atvirai pasakius, reikėjo laiko, kad priprastume prie „Draugo“ stiliaus — lėto ir ramiai sau plaukiančio. Metai bėgo, šis tas keitėsi laikraštelyje, keitėmės mes, tačiau mums, atvykusiems iš Lietuvos, jis vis tiek yra kitoks. Nenorėdama skaldyti, organizuoti dar vieną laikraštį, mėginu sukurti žadėtą puslapį, pasitelkus į pagalbą tuos, kurie yra arčiausiai, tuos, kuriuos vienai ar kitiap subūriau į mano įkurtus Seimos klubą, sportinių šokių grupę „Svaja“. Meno mokyklėlę. Dėtydama Kultūros istorijos discipliną Čikagos Pedagoginio mokyklos institute, stengiuosi suprasti, išsilausyti iš studentų pageidavimų, pasiūlymų. Jei puslapis sudomins jaunimą, tikėtina, kad atsiras naujos temos, nauji pašnekovai, korespondentai.

Puslapyje kalbėsime tema „Lietuva. Amerika. Aš“. Skyrelyje „Mazos istorijos. Pasikalbėjimai...“ galėsime pasidalinti savo išgyvenimais, pasiekimais, džiaugsmams ar liūd-

nomis akimirkomis. Juk kartais nepakanka išsiverkti, įsikniaubus į pagalvę, ar šokinėti iš džiaugsmo mažame kambaryje... Kartais norisi išsakyti, būti išgirstam. Viliuosi, rašantieji nešykstės patarimų naujokams, kad mažiau klaidžiotų gyvendami čia.

Apskritai, orientuojusi į besidomincius skaitytojus. „Bičiulystėje“ turėtų būti visko po truputį. Norėjęs, jog stilius nebūtų sausas, kad būtų vietos šmaikštesniam žodžiui, kad nebūtų vengiama ir aštresnio kampo, tuo pačiu išlaikant paprastą ir visiems suprantamą kalbą. Gal ne visada tai pavyks. Gal atsitiks, kad koks aštresnis žodis ir suerzins skaitytoją. Tačiau būkime atlaidūs ir tolerantiški.

Iš anksto dekoju visiems, kurie atsiliepsite, rašysite, siūlysite temas. Jei nenorėsite, dėl vieno ar kitokio priežasties, kad būtų skelbiama jūsų pavardė, — pažadu, neskelbsime. Jūsų konfidencialumą garantuoju.

Galite rašyti: „Draugo“ redakcijos adresu arba: P.O. BOX 4102, Wheaton, IL, 60189; Arba elektroniniu paštu: Bičiulyste@aol.com

Pagarbiai — Ligija Tautkuvienė

Baigiasi dar vieneri metai ir baigiasi dvidešimties amžius. Tuoj tuoj keliausime Naujojo amžiaus, Naujųjų metų keliu! Dar kartą atsigręžkime atgalios, dar kartą peržvelkime, kokie įvykiai, žmonės, datos jaudino mus.

Paminėjome tautos genijaus M. K. Čiurlionio 125-ąsias gimimo metines. Kas pažino jo kūrybą — nepraejo pro šali. Ji vienišai ar kitaip traukė žvilgsnį, jaudino sielą.

Lietuva paminėjo nepaprastą talento, genialios poetės Salomėjos Nėries, 55-ąsias mirties metines. Šioje pusėje Atlanto — mirtina tyla ir piktai stabtelėjimai: „ji buvo vidutinė poetė“, „ji pardavė tautą“ ir t.t.

JAV Lietuvių Bendruomenės Švietimo tarybos išleistoje „Lituanistinių mokyklų programos garais“ literatūros mokymo programoje nėra su žiburiu nerasi poetės.

Tie, kurie domimės, skaitome, mylime poetės kūrybą — ne tas pats, kaip ir kuo ji yra kaltinama išsivijos vyresniųjų žmonių tarpe. „Stalino saulė parvėžė!“ — atsako mano seneliukas dėdė.

Tuo tarpu visose išsivijoje išleistoje egzodo poezijos (pvz.: J. Aisčio ir A. Vaičiūlaičio „Lietuvių poezijos antologija“, Chicago, 1951 m. ir kt.), Lietuvių literatūros istorijos rinkiniuose (Pranas Naujokaitis „Lietuvių literatūros istorija“, Chicago, 1976 m.) poetė skiriama ne kiek mažiau vietos, kaip Bernardui Brazdžioniui. Jei tie, kurie rašo piktai apie poetę, būtų nors kartą pavertę šias knygas savo rankose, ir ne tik pavertę, bet ir paskaitę, gal šiandien galvotų kitaip.

Beje, S. Nėries kūryba (rinkinys „Diemedžių žydėjimai“) buvo įvertinta valstybine premija 1938 metais. B. Brazdžionis tokia pačią premiją pelnė 1940 m.

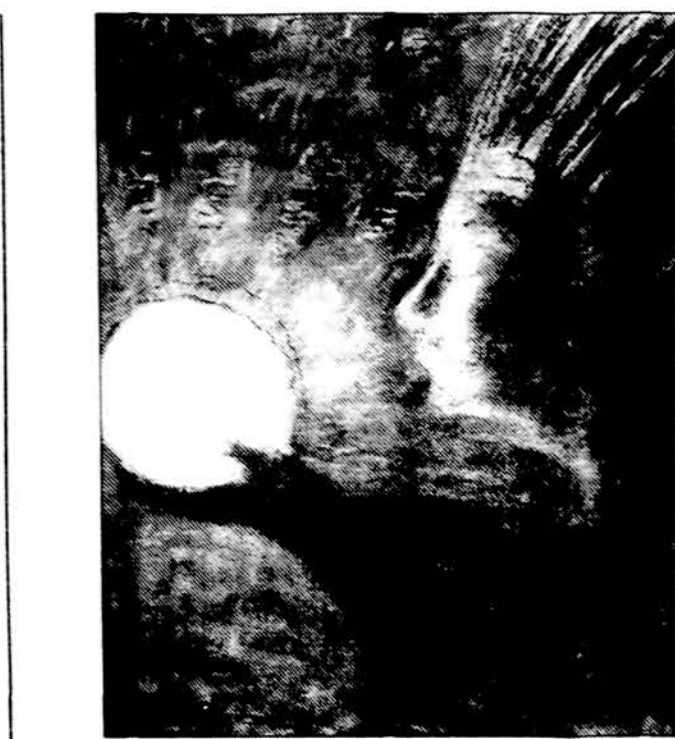
Taip, Lietuva seniai atleido poetę, nes žinojo daugiau.

Noriu tik truputėlį stabtelėti, praskleisti užuolaidą ir praverti langą, priminti. No-

riu, kad mūsų vaikai neaugtų čia kaip mankurtai, kurie nepažįsta savo tėvų, savo tautos genijų.

Žiupsnelis žinių. 1957 metais Krasnojarske tremtyje miręs kunigas Juozas Gustas yra sakęs politiniams kaliniams, kad jis išklauso išpažintį ir aprūpina Salomėją švęstais aliejais. Paskutinį eilėraščių sąsiuvinį, kurį Kauno ligoninėje, prieš mirtį poetė norėjusi perduoti savo jaunų dienų draugei J. Laurinavičiūtei (ši atsisakiusi priimti, būdama dėl savo artimųjų žmonių, kad nebūtų išvežti Sibiran), manoma, paėmė kunigas J. Gustas. Leipalingio kunigas K. Ambrasas pervežė S. Nėries eilėraščius į JAV. Juos 1965 metais perskaičius, Salomėjos motina sakiusi, kad dabar galinti ramiai numirti. Sąsiuvinys su eilėrašciais perduotas Oxford universiteto bibliotekos archyvu („Tremtinių“). Lieka tik neaiški, ar tai tas pats sąsiuvinys, kurio nepaėmė, 22 metus išdraugavusi su Salomėja, J. Laurinavičiūtė. Beje, yra žinoma, kad paskutinėmis savo dienomis poetė nebegalėjo rašyti, bet diktavusi slaugei. Salomėja Nėris negalėjo išleisti paskutinio savo rinkinio su atgailos intencijomis...

Povilas Pečiūnas, politinis kalnys, Sąjūdžio veikėjas, yra pasakęs, kad visą gyvenimą vertinęs S. Nėries kūrybą, o A. Venclova buvo „priskiedęs jai visokių bolševikinių nesamonių“, — ir susirūpinęs klausė: „Kada turėsime nesuklastotą S. Nėries biografiją?“ („Šiurės Atėnai“, 1990.05.23). Čia reiktų priminti, kad K. Boruta pasiūlė A. Venclovai pakviesti S. Nėrį bendradarbiauti „Trečiajame fronte“. Šis pasiūlymas jai kvietimą, meliail paglostydama savimeilę: „... Tu busi pirmoji moteris, kuri dirbs su mumis“. K. Korsakas išgirdęs, kad S. Nėris pereina į „Trečiąjį frontą“, pareikalauja, kad ji parasytų viešą paaiškinimą, kodėl pereina. Poetė spyriojo, galų gale jai atsiunčiamas tekstas, parašytas Bronio Rai-

M. K. Čiurlionis. „Bičiulystė“.

DRAUGYSTĖ

Teikia praeiksmu pasaulį
Išsėk lūpos pranašų! —
Draugystę mano tau — kaip

Kaip šviesų ilgęs nešus,
Ak, ilgos naktys, juodos
delčios, —
Padangės pilnos debesų,
O vis dėlto — sakyk, kodėl čia,
Kodėl taip žemėje šviesus?

Jei tu manai, kad saulė, —
klysti!
Ne saulė teka mums kasryt, —
Tai mūsų didelė draugystė,
Mūsų kraujo muzika skaidri!

Del jos ir žemėje gyvenam,
Dainuojame dainas del jos, —
Del jos ir nemunai srovėna,
Ir ošia girios žaliosios.

Del jos ir žemėje gyvenam,
Dainuojame dainas del jos, —
Del jos ir nemunai srovėna,
Ir ošia girios žaliosios.

Del jos ir žemėje gyvenam,
Dainuojame dainas del jos, —
Del jos ir nemunai srovėna,
Ir ošia girios žaliosios.

Del jos ir žemėje gyvenam,
Dainuojame dainas del jos, —
Del jos ir nemunai srovėna,
Ir ošia girios žaliosios.

Del jos ir žemėje gyvenam,
Dainuojame dainas del jos, —
Del jos ir nemunai srovėna,
Ir ošia girios žaliosios.

Del jos ir žemėje gyvenam,
Dainuojame dainas del jos, —
Del jos ir nemunai srovėna,
Ir ošia girios žaliosios.

Del jos ir žemėje gyvenam,
Dainuojame dainas del jos, —
Del jos ir nemunai srovėna,
Ir ošia girios žaliosios.

Del jos ir žemėje gyvenam,
Dainuojame dainas del jos, —
Del jos ir nemunai srovėna,
Ir ošia girios žaliosios.

Del jos ir žemėje gyvenam,
Dainuojame dainas del jos, —
Del jos ir nemunai srovėna,
Ir ošia girios žaliosios.

Del jos ir žemėje gyvenam,
Dainuojame dainas del jos, —
Del jos ir nemunai srovėna,
Ir ošia girios žaliosios.

Del jos ir žemėje gyvenam,
Dainuojame dainas del jos, —
Del jos ir nemunai srovėna,
Ir ošia girios žaliosios.

Del jos ir žemėje gyvenam,
Dainuojame dainas del jos, —
Del jos ir nemunai srovėna,
Ir ošia girios žaliosios.

Del jos ir žemėje gyvenam,
Dainuojame dainas del jos, —
Del jos ir nemunai srovėna,
Ir ošia girios žaliosios.

Del jos ir žemėje gyvenam,
Dainuojame dainas del jos, —
Del jos ir nemunai srovėna,
Ir ošia girios žaliosios.

Del jos ir žemėje gyvenam,
Dainuojame dainas del jos, —
Del jos ir nemunai srovėna,
Ir ošia girios žaliosios.

Del jos ir žemėje gyvenam,
Dainuojame dainas del jos, —
Del jos ir nemunai srovėna,
Ir ošia girios žaliosios.

Del jos ir žemėje gyvenam,
Dainuojame dainas del jos, —
Del jos ir nemunai srovėna,
Ir ošia girios žaliosios.

Del jos ir žemėje gyvenam,
Dainuojame dainas del jos, —
Del jos ir nemunai srovėna,
Ir ošia girios žaliosios.

Del jos ir žemėje gyvenam,
Dainuojame dainas del jos, —
Del jos ir nemunai srovėna,
Ir ošia girios žaliosios.

Del jos ir žemėje gyvenam,
Dainuojame dainas del jos, —
Del jos ir nemunai srovėna,
Ir ošia girios žaliosios.

Del jos ir žemėje gyvenam,
Dainuojame dainas del jos, —
Del jos ir nemunai srovėna,
Ir ošia girios žaliosios.

Del jos ir žemėje gyvenam,
Dainuojame dainas del jos, —
Del jos ir nemunai srovėna,
Ir ošia girios žaliosios.

Del jos ir žemėje gyvenam,
Dainuojame dainas del jos, —
Del jos ir nemunai srovėna,
Ir ošia girios žaliosios.

Del jos ir žemėje gyvenam,
Dainuojame dainas del jos, —
Del jos ir nemunai srovėna,
Ir ošia girios žaliosios.

Del jos ir žemėje gyvenam,
Dainuojame dainas del jos, —
Del jos ir nemunai srovėna,
Ir ošia girios žaliosios.

Del jos ir žemėje gyvenam,
Dainuojame dainas del jos, —
Del jos ir nemunai srovėna,
Ir ošia girios žaliosios.

Del jos ir žemėje gyvenam,
Dainuojame dainas del jos, —
Del jos ir nemunai srovėna,
Ir ošia girios žaliosios.

Del jos ir žemėje gyvenam,
Dainuojame dainas del jos, —
Del jos ir nemunai srovėna,
Ir ošia girios žaliosios.

Del jos ir žemėje gyvenam,
Dainuojame dainas del jos, —
Del jos ir nemunai srovėna,
Ir ošia girios žaliosios.

Del jos ir žemėje gyvenam,
Dainuojame dainas del jos, —
Del jos ir nemunai srovėna,
Ir ošia girios žaliosios.

Del jos ir žemėje gyvenam,
Dainuojame dainas del jos, —
Del jos ir nemunai srovėna,
Ir ošia girios žaliosios.

Del jos ir žemėje gyvenam,
Dainuojame dainas del jos, —
Del jos ir nemunai srovėna,
Ir ošia girios žaliosios.

Del jos ir žemėje gyvenam,
Dainuojame dainas del jos, —
Del jos ir nemunai srovėna,
Ir ošia girios žaliosios.

Del jos ir žemėje gyvenam,
Dainuojame dainas del jos, —
Del jos ir nemunai srovėna,
Ir ošia girios žaliosios.

Del jos ir žemėje gyvenam,
Dainuojame dainas del jos, —
Del jos ir nemunai srovėna,
Ir ošia girios žaliosios.

Del jos ir žemėje gyvenam,
Dainuojame dainas del jos, —
Del jos ir nemunai srovėna,
Ir ošia girios žaliosios.

Del jos ir žemėje gyvenam,
Dainuojame dainas del jos, —
Del jos ir nemunai srovėna,
Ir ošia girios žaliosios.

Del jos ir žemėje gyvenam,
Dainuojame dainas del jos, —
Del jos ir nemunai srovėna,
Ir ošia girios žaliosios.

Del jos ir žemėje gyvenam,
Dainuojame dainas del jos, —
Del jos ir nemunai srovėna,
Ir ošia girios žaliosios.

Del jos ir žemėje gyvenam,
Dainuojame dainas del jos, —
Del jos ir nemunai srovėna,
Ir ošia girios žaliosios.

Del jos ir žemėje gyvenam,
Dainuojame dainas del jos, —
Del jos ir nemunai srovėna,
Ir ošia girios žaliosios.

Del jos ir žemėje gyvenam,
Dainuojame dainas del jos, —
Del jos ir nemunai srovėna,
Ir ošia girios žaliosios.

Del jos ir žemėje gyvenam,
Dainuojame dainas del jos, —
Del jos ir nemunai srovėna,
Ir ošia girios žaliosios.

Del jos ir žemėje gyvenam,
Dainuojame dainas del jos, —
Del jos ir nemunai srovėna,
Ir ošia girios žaliosios.

Del jos ir žemėje gyvenam,
Dainuojame dainas del jos, —
Del jos ir nemunai srovėna,
Ir ošia girios žaliosios.

Del jos ir žemėje gyvenam,
Dainuojame dainas del jos, —
Del jos ir nemunai srovėna,
Ir ošia girios žaliosios.

Del jos ir žemėje gyvenam,
Dainuojame dainas del jos, —
Del jos ir nemunai srovėna,
Ir ošia girios žaliosios.

Del jos ir žemėje gyvenam,
Dainuojame dainas del jos, —
Del jos ir nemunai srovėna,
Ir ošia girios žaliosios.

pazino 1940-1941 metais tikėjęs komunistų valdžia. Merky, bet ne J. Paleckis, suformavo pirmąją tarybinę vyriausybę. A. Mikulskis („Čiurlionio“ ansamblio (kurėjus) 1940 metais parašė Didžiajam vadi dainą, dar ir premiją gavo. Bet jie visi spejo pasitraukti ir Vakarus. Jiems viskas atleista. O Salomėjai? Juk politikoje ji tebuvo „silpna vištelė, ja naudojosi“, kaip sakė sutiktas Čikagos lituanistikos mokslo ir tyrimų centre (praėjusiais metais) iš Lietuvos atvykęs istorijos mokslų daktaras prof. J. Liekis.

Neseniai Čikagoje lankėsi Panevėžio vyskupas Juozas Preikšas, su kuriuo šiu eilučių autoriui teko susitikti vaikystėje. Paauglystėje, kai jis lankydavosi tėvų namuose Kaune. Susitikau ir čia Čikagoje. Mūsų pokalbio metu paprašiau įvertinti S. Nėrį, jos asmenį, kūrybą. Cituoju vyskupą J. Preikšą žodžiais: „Buvo labai įvairių nuomonių. Vienai smerkė, kiti gyvė. Mano nuomone, ji buvo tuo metu sukludusi. Bet ji yra nepalengvinta. Gerai poetė ir aš jos smerkti negalėčiau. Gaila, kad jauna mirė — būtų daug parašiusi“.

M. K. Čiurlionis savo tėvui yra sakęs: „Kas prieš mane pavyks, ir pajuos kilusią jausmo bangą, tas jau nepasitrauks“.

S. Nėries lyriką maitino, įkvėpė Beethovenas, Vagneris, Čiurlionio kūryba. Jo „Žalčio sonatas“ ir tautosakos poveikyje gimė nepaprasta poema „Eglė žalčiui karalienė“. Nuostabių jos eilėraščių, kurį parašė M. K. Čiurlionio paveikslas „Bičiulystė“ poveikyje, ir pradeda šį naują puslapį. „Draugystėje“ poetė kviečia draugauti, myleti, nors pasaulį ir keikia lūpos pranašų. Taigi, bičiuliaukimės, draugaukime. Maža mūsų tauta nėra turtinga genijais. Branginkime juos.

SIELOVADA

Sielovados klausimais konsultuoja kunigas Jaunius Kelpša.

Klausimas: esu ne pirmos jaunystės žmogus. Sovietmečiu negalėjau dažnai lankytis bažnyčioje — nebuvau komunistu, bet turėjau šeimą, svar-

bias pareigas, gerai apmokamą darbą. Bažnyčia buvo atskirta nuo valstybės, tad, norėdamas prarasti darbą, nesidemonstruodavome savo mieste, jog esame praktikuojantys katalikai. Kai parvykdavome teišken, visada ugdavome bažnyčion pasimelsti, išpažinties, komunijos. Visada gausiai paremdavome bažnyčią. Įpratome melstis namuose. Visada turėjau Dievą širdyje.

Atvykę į JAV, taip pat neturime sąlygų kas sekmadienį lankytis bažnyčioje. Kiek ateinu bažnyčion — aukojau jos palaikymui. Girde, kad pagal Vatikano II suvaizdavimo nutarimus, galima priimti komuniją ir be išankstinės išpažinties. Mano pati su tuo nesutinku ir kiekvieną kartą sako man, kad elgiuosi blogai be išpažinties priimdamas komu-

PATARIMAI NESENAI ATVYKUSIEMS

Atvykusiems sunku susirasti išsinuomoti butą, sunku susiorientuoti nuomos kainose. Vienur pigiau, kitur brangiau. Atsiminkite, kad brangesnis apartamentas yra ramesniam miestui ar miestelio rajonui, kur įvyksta mažiau nusikaltimų. Turtingesniame ar brangesniame rajone turėsite didesnę ramybę. Neturtingesniame ir, aišku, pigesniame rajone pasitaisy visko.

Ką tik atvyku: ir neturint daug pinigų, ieškokite, kur daugiau gyvena anksčiau atvykusių lietuvių. Žinoma, vėliau keliai gal ir išsiskirs, tačiau dabar jų patarimai, pagalba padės išgyventi kultūrinį šoką.

Kai ieškote nuomoti apartamentą ir surandate keletą jų, rinkites, kur mažiau reikia mokėti už šilumą, vandenį, dujas. Dažnai ir nuomos kaina įeina visi šie patarnavimai. Tačiau Marquette, Brighton, Gage parkų teritorijose galima labai greitai apsigauti, išsinuomavus pigiau, o su apšildymu reiktų mokėti netgi brangiau. Šiuose rajonuose jūs visada nuomosite pigiau, nei priemiestiuose. Pvz.: Brighton parke už antro aukšto nuomą prašo sumokėti nuo 350 iki 500 dol. mėn. Jei pavyks išsinuomoti tą butą patiems. Jei nuomosite pas neseniai atvykusius tautiečius — jie prašys apie 300 dol. už vieną kambarį. Antrame aukšte dažnai yra keli miegamieji, didesnis šėimos ar svečių kambarys, nemaža virtuvė. Už tokią kainą priemiestiuose jūs nieko negalėsite išsinuomoti. Tai palikite ateiciai, kai kiek prasi-gyvensite ir nenorėsite ilgai užsibūti Čikagoje.

Nuomojant butą, dažnai reikia nurodyti šeiminkus, pas ką gyvenote. Jei nuomojate pirmą kartą ir turite gerų draugų, kurie pasitiki Jumis ir Jus jais, paprašykite laida-

vimo. Dažniausiai užduodami du klausimai — ar gerai mokėjote nuompinigius ir ar senieji šeiminkai, jei prireiktų, priimtų jus atgal.

Jei pažįstami turi kompiuterį ir gali panaršyti internete, paieškokite apartamento šiuo adresu:

http://www.apartmentguide.com

Automobilį, jei nėra kas padeda, geriau pirkti ten, kur galite susikalbėti. Geriau nepirkti automobilio iš žmogaus, kuris gyvena ar dirba Čikagoje. Priemiesčių žmonės žiemą mažiau važinėja į darbą automatinomis. Patogus susiekimas traukiniais. Vadina-si, žiemą priemiesčių automobiliams mažiau tenka druskos (čia jos pilama be saiko), nei miesto. Pagalvokite! Daug de-rektės, nes uždirtbi iš jūsų norės ne tik amerikiečiai, bet ir tautiečiai. Nepasirašinėkite jokio dokumento gerai neišsi-verte jo teksto. Mūsų pažįstamas Eduardas nusipirko mašiną iš dilerio. Tardamasis, kad gerai supranta anglų kalbą, lengva ranka brūkšte-lėjo parašą. Išdidžiai išvažiavo su savo ką tik įgytu Pon-tiac'u. Pravažiavus gal 500 yardų mašina sustojo... Pa-bandęs sugrąžinti mašiną at-gal, jis išvydo panosę jam pakištą popierių su jo paties parašu. Pasirodė, pasirašė, kad jokių pretenzijų neturi ir neturės! Amerika...

Telefonu skambinkite tik kortelėmis. Taip pigiau, patogiau. Jei nemokate anglų kalbos, negaišdami laiko, ieškokite kolegijos (college) ar universiteto, ar parapijos, kur nemo-kamai moko anglų kalbos — ESL (English second language). Kartais nepriima be „So-cial Security“. Pasistenkite ją įsigyti. Sako, kad atvažiavus su turistine viza, tai padaryti sunkiau. Nenusiminkite. Lai-kykite vairuotojų teises. Jas

galima laikyti rusų, lenkų kal-ba arba per vertėją. Juk turis-tui būtina nuomoti ar pirkti mašiną!

Išmokite važiuoti autobu-sais. Taupykite kojas. Atstu-maik tiek didelį, kad nepri-kašiosite ir nepritaupysite. TV 7 kanale nuo pirmadie-nio iki penktadienio 6:30 v.v. yra tokia laida „Wheel of For-tune“. Jei prižiūrėte seną žmo-gų, tai dažniausiai jie irgi tą laidą žiūri ir aktyviai „daly-vauja“. Jums tai savotiška rai-džių, žodžių mokykla. Išsklau-sykite kaip tariaimi žodžiai, kartokite kartu ir atskirai. Nebijokite kalbėti, prašykite, kad jus kas nors taisytų. Blogai kalbančių čia pilna. Nesivaržykite. Kitaip niekada ne-išmoksite.

Sveikatai sušlubavus, nebi-jokite kreiptis į Cook County ligoninę. Reikia nuvykti anks-ti rytė, užsiimti eis ir laukti iki pavakarių. Vis tiek priims. Kitą kartą bus lengviau. Kiek-vienam miestelyje ligoninėse neturtingiesiems ar neturin-tiems draudimo yra skyrė, kuriuose galite pasitikrinti kraują. Nemokamai. Susizino-kite!

Shriner's ligoninė gydo vai-kus invalidus, sergančius įvai-riomis kaulų ligomis, ir ne tik. Gydo nemokamai vaikus iš vi-so pasaulio. JAV lietuviai turi sukūrę organizaciją „Vaikų viltis“, kuri tarpininkauja, pa-deda atvykti Lietuvos vai-kams — invalidams. Tačiau, jei jūs turite sąlygas patys padėti savo artimiesiems Lie-tuvoje, kuriems reikia Shri-ner's ligoninės gydytojų pagal-bos, galite tiesiogiai kreiptis į ligoninę, pridėdami ligos isto-riją (anglų kalba), rentgeno (x-rai) nuotraukas. Prašymus reikia siųsti šiuo adresu:

Shriner's Hospital For Chil-dren Chicago Unit, 2211 N. Oak Park Ave., Chicago, Illi-nois, 60707-3392; Telefonai: (1-773) 622-5400; Fax (1-773) 385-5453.

Jei nurodytoje ligoninėje nė-ra skyrėms reikalingo ligo-niui, siųsdami atsakymą Jums nurodys, kur kreiptis to-liau. Susirašinėjimui, atsaky-mo laukimui turėkite kanti-rybės. Ne viskas vyksta grei-tai.

Jei kas norite pasidalinti pa-tyrimu, patarimais — rašykite. Padėkime vieni kitiems!

Šio skyrelio sumanytoja ir paruošėja Ligija Tautkuvienė ir Panevėžio vysk. Juozas Preikšas.

galima laikyti rusų, lenkų kal-ba arba per vertė

Bičiulystė

MAŽOS ISTORIJS. PASIKALBĖKIME.

(Tęsinys)

Kiekvienam mūsų kartais prireikia pasidalinti, pasikalbėti „iš širdies“. Dažnai nepakanka vienas ar kitas draugas, ar draugo patirties, patarimų. Norisi išgirsti, kaip sekasi kitiems, pateikti patarimus, panašias situacijas. O kartais pakanka tik išsiliesti, išsakyti ir, atrodo, pajutai palengvėjimą...

Šiame skyrelyje spausdinsime Jūsų laiškus, pasakojimus, pasidalinimus gyvenimo patirtimi šioje Atlanto pusėje. Jei norėsite išlikti anonimiškai — pažadame paslapti išlaikysime.

Pradžiai kelios gyvenimiškos istorijos. Ką galėtume iš jos pasimokyti, kitam patarti?..

Janina

Janina atvažiavo į Ameriką veik prieš ketverius metus. Nedideliame Lietuvos miestelyje liko du mažamečiai vaikai ir vyras. Lietuvoje buvo nelengva pragyventi su mažais vaikais. Darbo vietos mažėjo — vienur bankrotas, kitur reikėjo jaunesnių, be vaikų, kurie rėsykiais susirgavo ir t.t. Vyras bandė užsidirbti pinigų mašinų atvaramu iš užsienio, jį remontu ir perpardavinėjimu. Tačiau greitai Panevėžio reketininkų buvo „nustekentas“ iki bankroto. Jauni skustagalviai persekiojo šeimą. Prasidėjo košmarai. Vyras nebegalėjo užmigti. Baimė tykojo už kiekvieno kampe — kad nepagrobūt vaikų, kad nepadegytų, neišsprogdytų, kad vėl nereikalautų pinigų ir t.t. Neapsikentusi šeima nutarė pakeisti gyvenamąją vietą. Vieną naktį, susikrovę nedidukę mantą, iš Aukštaitijos lygumų iškeliavo į judresnį miestelį. Netrukus Janinai pasitaikė proga išvykti į JAV. Nelengvai dirbdama (darbas valymo tarnyboje, savaitgaliais — sunkiai sergančiųjų priežiūra), dėdama dolerį prie dolerio, taupydama kiekvieną centą, siuntė juos Lietuvon — abu su vyru nutarė, jog atsirado galimybė pasistatyti namą. Jos suriu praktikuojant pinigus prasiėjo statyba. Nostalgija Janiną vos vos sulaukėdavo nuo sugrįžimo namo. Tačiau reikėjo pinigų! Vyras nedirbo, o tik statė namą ir prižiūrėjo vaikus. Atrodė, kad tikslas — savas būstas — baigiamas pasiekti. Dar reikėjo įsirengti pirmąjį aukštą, dar reikėjo užuolaidų, baldų, vaikams batų, gal mašinos... Atrodė, kad, abu sukandę dantis, apsišarvavę kantrybe, pasiaukojančiai iriasi tikslo link. Užsidariusi, niekur neišėjusi, Janina „kalė“ pinigus ir vis siuntė ir siuntė... Vyras kalbėjo: „Jau baigiu pirmą aukštą sienas, bet ir vėl nebėra pinigų. Kiek gali — siųsk“. Praėjo treji su puse metų. Namas pastatytas. Kad ir nedidukas, bet savas kampas. Kai Janina pradėjo ruošti važiuoti Lietuvon, vyras paprašė dar pasilikti padirbėti, nes sugrįžusi neturės iš ko pragyventi... Po to atėjo teismo sprendimas apie ištuoką — žmona pabėgo į Ameriką ir paliko vyrą su mažamečiais vaikais...

Birutė

Birutė seniai seniai paliko vyrą su dviem vaikais — kita buvo jaunesnė (tik trejais metais!) ir neaugino mažų vaikų. Reikėjo verstis per galvą, kad vaikai būtų prižiūrimi, pamaitinti, išmokyti.

Vienos negandos liko praeityje, atsirado kitos — neteko

darbo. Labai norėjo padėti dukrai, auginančiai du mažus vaikelius. Žentas, nors ir labai daug dirbo, bet gaudavo mažą atlyginimą, tad šeima vos sudarė galą su galu.

Į JAV Birutė atvažiavo aplankyti savo pirmagimio, kuris, laimėjęs „žalią“ kortelę, antri metai gyveno Čikagoje. Birutė — pačiame žydėjime — tik tik suejo 50! Apsidairiusi, apsižiūrėjusi, susipažinusi kaip gyvena Marquette Parke gyvenantys lietuvaičiai, o ypač vienišos moteriškaitės, perprato „žaidimų taisykles“ ir po sunkaus kasdieninio valymo darbo, pradėjo dirbti kitą „darbą“. Tik spėdavo nusi-prausti, „pasipudruoti“ ir važiuodavo į šokių. Ją, dar nemokančią vairuoti, į tokį „darbą“ nuveždavo sūnus. Tai jis patarė mamai, kaip, kokių būdu galima legaliai apsigyventi JAV. Birutė pradėjo intensyviai ieškoti sau vyro. Ir surado! Po kiek laiko Birutė susipažino su pensininku amerikiečiu, kuris prieš dvejuis metais palaidojo žmoną. Viskas tiko! Vyras laisvas, turi namą, mašiną, gauna pensiją. Svarbiausia — našlys, niekam blogio nepadarantis! Jie apsidėveik po keturių mėnesių pažinties. Daugelis pavydėjo — tai pasisekė ir dar per tokį trumpą laiką!

Praėjo dveji metai. Birutė neatpažįstamai pasikeitė — sublogo, gal net senstėjo, akys nebešviečia. Amerikonas vyras iš linksmo ir gana paslaugaus kavalieriaus tapo vos ne tironu. Birutė dirba — prižiūri seną žmogų, nes reikia pinigų padėti dukrai. Parėjus namo ji skalbia, valo, gamina valgyti gausiam būriui vyro vaikų, kurie, nors ir suaugę, gyvena kartu su tėvu. Kadangi Birutė angliškai vos lemeno, tai jie dar ir tyčiojosi iš jos. Bet ji kencia. Kencia atkakliai — liko dar vieneri metai! Kai įsiteisins gyvenimui Amerikoje, tada ji paliks savo „amerikoną“ ir pasakys jam „good bye“! Dabar svarbiausia išskentėti tuos trečiuosius metus!

Birutė neverkšlena — tikslas pateisina visas priemones! Ji atsiveria tik vienam savo sūnui ir abu, rėsykiais susitikdami, apsikabinę patyli, paslapčia ašara nubraukia. Reikia išlaukti...

Ignas

Kai Ignas važiuo „Amerikėn“, visa šeima jį išleido su didžiausiu ir viltimi. Jis nebedirbo daugiau kaip pusmetį — per keturiasdešimt persirites, plaukų ant galvos ne per daug turintis, sulysęs, įkritusiomis akimis nė vienam darbaviui netiko.

Ignas kažkada jaunystėje mokėsi Vilniaus universitete, buvo gabus krepšininkas. Kai pakvietė į sostinės reprezentacinę komandą, mokslams pradėjo ruošti važiuoti Lietuvon, vyras paprašė dar pasilikti padirbėti, nes sugrįžusi neturės iš ko pragyventi... Po to atėjo teismo sprendimas apie ištuoką — žmona pabėgo į Ameriką ir paliko vyrą su mažamečiais vaikais...

tes neberekalingu, grįžo į gimtąjį miestelį. Netrukus vedė, viena paskui kitą gimė dukros. Ignas dirbo visokių darbus. Paskutiniame vietoje dirbo eksperimentu — išvežiojo prekes, priminėjo užsakymus. Bandė užsiimti bizniuku. Pinigų, deja, vis nepakako. Mergaitės augo, reikalavimai didėjo — va, žiūrė, kaimynų mergaitės kokius batus nešioja, o mes?! Ir t.t. Vieną gražią dieną Igną atleido iš darbo — jį pakeitė jaunesnis, apskuresnis. Pusmetį ieškodamas darbo ir visur išvaikščiojęs, besisilulantis apyjaus žmogus, visai sukruto. Pradėjo skaudėti skrandį. Gydytojai ištyrę konstatavo skrandžio opą...

Amerikoje Ignas dirba dažytoju. Gyvena pas „bosą“ ant rėmų aukšte, kur kartu su kiais, tokiais pat nelaimėliais nuomoja kambariuką. Bosas moka skatikus: už darbo valandą — 8 dol. Bet Ignui gerai. Pinigai mokami tvarkingai. Jis kiekvieną mėnesį siunčia žmonai į namus „pastiprinimą“, kad sumokėtų už butą, maistą, mergaičių muzikos pamokas ir galų gale, kad lengviau kvėpuotų...

Nelengva gyventi tiek čia, tiek ten, Lietuvoje. Ignas norėtų traukti namo, bet ką jis ten veiks — naujų darbo vietų niekas nesukūrė, tik dar daugiau sumažėjo. Žmona dirbo darželyje auklėtoja. Darželių uždavė ir jos taip pat nebe-reikia... Dabar mezza mezzinius. Mergaitės mokosi gerai. Vyresnioji baigs mokyklą. Nori mokytis universitete. Ir vėl bus reikalingi pinigai. Tarsi užburtame ratu. Ignas bando išsikviesti žmoną. Gal „bosas“ padės. Dviese bus vis lengviau. Del legalumo nesijaudina. Svarbiausia, sako, nepadaryk nusikaltimų, susimokėk mokesčius. Gal ir taip.

Vakar sužinojo, kad žmona negavo vizos...

MOTERIMS

Kosmetologė Alvyda Gudėnienė

Nuo neatmenamų laikų buvo ieškoma stebuklingo gėrimo — gyvybės, jaunystės eliksyrų. Matyt neatsitiktinai kosmetikos pramonėje vos ne kasdien atrandami vis naujesni ir naujesni preparatai, suteikiantys odos ląstelėms energijos, padedantys jas atjauninti, maitinti, drėkinti, apsaugoti. Paskutiniai mokslininkų laimėjimai jau, galima sakyti, skelbia naują erą kosmetikoje — vartodami naujausias kosmetikos priemones su citokinu (sutrumpintai — MPC), atjaunėsime! Jaunystėje citokinų kiekis yra pakankamas, tačiau, organizmui senstant, jų mažėja, todėl ląstelės veikia ne taip efektyviai, silpsta jų funkcijos.

Taigi, kas tas stebuklingasis jaunystės eliksyras — citokinai? Tai iš pieno baltymų išskirti maži baltyminiai fragmentai, padedantys reguliuoti odos ląstelių funkcijas. Neįtikėtinas efektas! MPC veikia daugelį odos ląstelių, todėl kos-

MAŽIESIEMS

Visi Lietuvos vaikai užaugo su S. Neries eilėraščiu „Senelės pasaka“. Ir aš, ir mano vaikai. Tai tikras lyrikos perlukas, nuostabai atskleidęs vaikų santykį su senele, atskleidęs mūsų pasakų lobius. Kur šiandien surasi tokį eilėraštį, kuriame net aštuonios pasakos kartu?! Išmokykime nemokančiuosius!

SENELE PASAKA

Apšerkšnį mūsų žiemos, —
Balta balta — kur dairais, —
Ilgas pasakas mažiems
Seka pirkioj vakarais.

Apie klaidžią sniego pūgą,
Saulės nukirptas kasas, —
Apie žąsų moliūgą,
Kur išskrido į dausas. —

Apie vandenį, kur teška

Iš sidabro šulinių.

Apie vilką, baltą mešką,
Burtus, išdaigas velnių, —
Apie trečią brolių Joną —
Koks jis raitelis puikus,
Apie Eglę — žalčio žmoną,
Medžiais paverstus vaikus.

Kaip našlaitė nusiminus
Grįžo tuščiomis atgal...
Brenda pušys per pusnykus
Ir išbrist niekaip negal. —

Pusnykus nyktukai miega. —
Aukso žuvys po ledu, —
Bėga ragana per sniegą,
Nepalikdama pėdų.

Našlaitė gero būdo. —
O jos pamotė pikta...
Bet... senelė užsūnėdo. —
Ir jos pasaka baigta.

1937.01.02.

metikos priemonės su citokinais gali sustabdyti odos senėjimą!

Kai oda ima senti ir gyvybiškai svarbūs elementai sumažėja ląstelėse (pvz., trūksta kolageno ar elastino), tada išorinis poveikis — ultra violetiniai spinduliai — skatina jas gaminti citokinus. Tokie pagaminti citokinai lieka už ląstelių ribų. Ten jie ima veikti odos ląsteles, kurios funkcionaliai netinkamai ar nepakankamai, ir ima skatinti jose reikiamus procesus, pvz., kolageno, elastino gamybą. Svarbu žinoti, kad citokinų poveikį:

- pagerėja odos regeneracija, ji tampa švelni, lygi, švieša, pigmentinės dėmės;
- reguliuojama melanino gamyba, todėl odos spalva pasidaro vieniša.

- mažėja raukšlų gylis, išnyksta smulkios raukšlės, oda tampa elastingesnė. Ypač svarbu žinoti, kad pagerėja odos imuninė būklė, sumažėja jautrumas, ji geriau pašalina ląstelių medžiagų apykaitos produktus ir tampa sveikesnė. Kosmetikos priemonės su citokinais gamina garsiausios kompanijos — „Estee Lauder“, „Helen Rubinstein“, farmacinės bendrovės KRKA pagaminta produktų serija su citokinais „Vitaskin Biovital“ savo kokybe prilygsta šiems gaminiams, o kaina žymiai prieinamesnė.

Nelengvas gyvenimas svečioje šalyje — ne vienas arba viena, del įvairių, mums patiemis žinomų, priežasčių, dirbame ne pagal savo specialybę, o ir tas mūsų darbas dažnai nėra labai mielas ar malonus širdžiai. Dažnai pamirštame save, pamirštame atidžiau žvilgtelti į save iš šono. Nuovargis, vidinė įtampa ati-

ma norą būti pasitempusiai. Tačiau nevalia apsiilesti ir rankas nuleisti. Stenkimės iš visų jėgų pastumti save pirmyn. Rūpinkimės savo išvaizda. Nors rėsykiais žvilgtelėkime veidrodėlin. Atsimenate vaikystės pasaką: „Veidrodėlin, veidrodėlin, pasakyk?...“

Svečiuose kosmetologė Alvyda Gudėnienė

Visos moterys, ir ne tik jos, nori iki senatvės išlaikyti lygią, gražią veido odą, grakštų kūną. Vardan to beveik kiekviena pasirengusi išleisti „krūvą“ pinigų... O juk ne be reikalo! Graži veido oda spalva jaunina žmogų, rodo gerą sveikatą. Tai padeda jaustis tvirčiau. Nuo seno žinome, kad grožį palaiko sveikas gyvenimo būdas ir kosmetika. Taigi:

24 valandos ir Jūs...

pasirengusi šventei. Užsibrėžtą grožio programą pradėkite vykdyti jau iš vakaro.

- lengva vakarienė, puodelis arbatos;
- prieš einant miegoti, gerai išsivėdinkite miegamąjį (jei tokį turite, jei ne — patalpą, kur miegosite);
- atsipalaiduokite šiltame, lengvame duše;

- prieš miegą labai svarbu nuvalyti nuo veido per dieną susikaupusį purvą (prakaitas, riebalai, dulksės, makiažas). Teisingai pasirinkite (pagal odos tipą) naktinį kremą, pamaitinkite juo veido odą;

- ryte prabudusi, nešokite tuoj pat iš lovos. Sugrįžkite į nakties sapnus, išsiražykite;
- priimkite kontrastingą dušą, kuris padės pabusti visam kūnui;

- sausindamos odą, gerai išsitrinkite grubiu rankšluosčiu;

- lengvais masažuojančiais judesiais įtrinkite visą kūną losjonu, Aromo aliejumi ar ki-

SVEIKAME KŪNE — SVEIKA DVASIA

Iškrovos diena

Daugelis pasaulio medikų vis dar siūlo reguliarias iškrovos dienas, kaip patikimą būdą išvengti daugelio ligų, kurias sukelia netinkama mityba, įvairūs perdirbtas, pilnas konservantų maistas. Ligoms atsirasti turi įtakos ir judėjimo trūkumas, įtampa. Iškrovos dienos rekomenduojamos nutukusiems žmonėms, norintiems be didelių pastangų atsikratyti antsvorio. Kas gi tai yra ta iškrovos diena? Medikai siūlo kartą per savaitę badauti, geriant tik sultis, vandenį, valgant raugintus kopūstus, bulves, ryžius, morkas, vaisius. Sveikiausia pasirinkti tris kartus per mėnesį tokias iškrovos dienas.

Obuolys. Vieną iškrovos dieną galima valgyti tik obuolius. Be abejo, tuoj pat atsiras prieštaraujančių, kurie pasakys, kad obuoliuose yra labai daug karbohidratų. Yra ir tokia nuomonė, kad obuoliai — širdies ir inkstų draugai. Obuolių naudą jau senokai ištyrė mokslininkai, dirbantys „Multiple sclerosis“ susirgimų srityje. Yra nustatyta, kad Japonijos ir Skandinavijos šalių žmonės šia liga serga mažiau. Pasirodo, jie daug vartoja žuvies produktų ir kėms obuolius! Tad viskas priklauso nuo Jūsų pasirinkimo.

Citrina. Vitaminas C stiprina imunitetą, reguliuoja medžiagų apykaitą. Lėtina oksidaciją. Citrina turi daug vitamino C. Stiklinė citrinos sulčių, atskiesta šiltu vandeniu, išvalo bei reguliuoja virškinamojo trakto veiklą. Ryte gerkite arbatą su citrina, geriau nevirtokite cukraus, jį puikiai pakeis šaukštelis medaus. Prieš miegą pasiūlykite medaus su citrina — patikrintas būdas kovoti su persisaldymu. Iškrovos dieną būtina pasi-vaikščioti gryname ore. Tačiau, jei skauda galvą, jauties pavargę, bet norite išlaikyti iškrovos dieną — valgykite lengvą maistą. Tai — garintos daržovės — brokoliai, morkos, žiediniai kopūstai. Jei trūksta druskos — skoniui pagerinti tiks keli lašai sojos padažo. Iškrovos dienomis nepamirškite vandens, kurio reikia išgerti ne mažiau dviejų ar trijų litrų, arba šiltos nesaldintos žolelių arbatos. Kitaip, visos atliekos, esančios organizme, sunkiai pašalinės. Nepiktinaudžiaukite alkoholio taurole — ji taip pat apsin-kins organizmo išsivalymą...

MANO PATIEKALAS

Marinuoti kiaušiniai

Mano drauge Sally Storrer pasiūlė labai įdomų kiaušinių paruošimo receptą, kurį iš Volketijos atsivežė jos seneliai.

Išiga:
12 kiaušinių
2 skardinukės marinuotų burokėlių
2 skardinukės acto

tomis, Jūsų turimomis priemonėmis;

- nepamirškite savo rankų ir pėdų. Šioms kūno dalims, ypač žiemos metu, reikia — skirti daugiausia dėmesio;

- skirkite papildomai keltą minučių veido priežiūrai. Ryte pakanka lengvai nuvalyti, pašalinant naktinio kremo likučius bei nakties medžiagų apykaitos dėka atsiradusius šaltintus riebalus, prakaitą. Vėlgį vartokite odos tipą atitinkantį dieninį kremą ir... keltą štrichų dieniniam makiažui;

- pusryčiaukite lengvai, bet maistingai. Avizinių dribsnių

2 puodeliai (cups) balto cukraus
du-trys gvazdikėliai.

Supilti į puodą actą, burokėlius ir cukrų. Pakaitinti iki virimo. Atvesinti. Sudėti kietą išvirtus, atvesintus ir nu-luptus kiaušinius. Maziausiai vieną dieną palaikyti šaldytuve. Geriau dvi paras. Prieš pateikiant — nusausinti ir perpjauti pusiau. Galima paskaninti majonezu ar grybų padažu. Labai skanu.

Spanguolių drebučiai.

Hedvinos Dainienės receptas.

2 skardinukės spanguolių (Whole Berry Cranberry Sauce)

1 indelis (16 oz) rūgšties grietinės

1/2 puodelio (cup) migdolų ar graikiškų riešutų. Sukapoti

1 dėžutė aviečių drebučių — 1 didelė arba 2 mažos (gelatinė plain arba gelatin dessert)

1 puodelis (cup) karšto vandens

1 puodelis (cup) šalto vandens

Vanilijos ar romo lašų.

Paruošiamie drebučius (drebučių miltelius supilame į gilesnį indą ir užpilame karštu vandeniu, maišome mediniu šaukštu kol milteliai ištirps. Po to įpilame šalto vandens ir dar pamaišome), paliekame šaldytuve iki kol visai nusustingę. Kitame inde sumaišome spanguolių tyrę su grietine ir riešutais. Ne visai sustingusius drebučius supilti į indą su spanguolėmis ir viską gerai sumaišyti. Iš anksto pasirušiuojame didesnį indą, ištepame jo sienelės riebalais, pabars-tome riešutais ir sausainių trupiniais (tada lėniau išsi-ima gaminius) ir dabar supilame visą paruoštą masę. Padedame šaldytuvą, kad gerai sustingtų. Prieš patiekiant į stalą išverčiame ant didesnės lėkštės ar padėklų. Pagal savo skonį galima papuošti viršų.

Artėja Kūčios ir visi pradeda ieškoti aguonų, galvoti, kaip jas sutrinti ir t.t. Aguonas galima sumalti paprasčiausia kavamaile. Tačiau dar paprasčiau — nusipirkti iš padažų, kepinų, užpildymų skryliaus mažą skardinukę „Poppy seeds“, išverskite į indą, skirtą aguonpieniui ir užpilkite virtintu atvesintu vandeniu. Pamaisykite ir aguonpienis paruoštas! Išbandyta. Laukiame įdomių, originalių receptų. Dalinkimės patyrimu!

košė be cukraus, lieša varškė, daržovės, vaisiai, arbata. Jei be kavos neapsieisite — mažas puodelis geros kavos!

Perskaityte ir pagalvojote — na, jau ne man, juk aš neturiu tiek laiko! Nesukubėkite numoti ranka. Pamėginkite per artėjančią išieginę dieną skirti nors truputį daugiau dėmesio sau! Mylekite save truputį daugiau. Juk Jūsų gera išvaizda lems gerą nuotaiką. Svarbiausia, kai švies Jūsų akys, šypsis lūpos, tapsite žymiai dailesne ir patrauklesne, imsite daugiau pasitikėti savimi. Sėkmes!

KOMPIUTERIS ŽENGLIA Į VATIKANO BIBLIOTEKĄ

VIKTORAS JAUTOKAS

Bibliotekos savoka jau buvo žinoma Asirijos-Babilonijos laikais. Tuo metu rašytą žodį iškalavo akmens plokštėje, kurios būdavo surinktos ir laikytos vienoje vietoje, kas šiandieną prilygsta dabartinei bibliotekai. Tuos raštus turėjo teisę panaudoti tik valdžioje esantys žmonės, nes ten buvo surašyti valstybės įstatymai. Per tuolaikinius karus daug rašytos medžiagos sunaikindavo. Londono muziejuje yra išlikusios bei saugojamos medžiagos, kuri rašyta apie 6000 metų prieš Kristaus gimimą.

Egiptiečiai, graikai ir romėnai taip pat kaupė rašytą žodį, steigė bibliotekas, kuriose galejo naudotis tik tam tikra išrinktųjų žmonių grupė. Apie 39 m. pr. Kr. romėnai įsteigė Romoje pirmą viešą biblioteką. Vėliau šios rūšies bibliotekos pradėjo daugėti ir jomis jau buvo leista pasinaudoti visiems žmonėms.

Žodis biblioteka susideda iš dviejų graikiškų žodžių: *biblio* — knygėlė ir *theke* — rinkinys. Tai būtų knygelių rinkinys arba knygynas.

Dabar bibliotekos arba knygynai paplitę visame pasaulyje. Valstybės, miestai, miesteliai ir pavieniai asmenys turi savo bibliotekas. Vienos žymios knygų gausumo, o kitos retomis knygomis arba svarbiais rankraščiais. Bet nė viena biblioteka nėra tokia garsi kaip Vatikano.

Vatikano biblioteka žinoma visame pasaulyje. Joje sutelkta daugybė įvairiausių senų rankraščių, knygų, žemėlapių. Rankraščiai siekia net pirmuosius amžius. Ten galima rasti seniausią (taip manoma) šv. Rašto rankraštį ir, pradėjus naudoti spausdinimo metodą, pirmąsias spausdintas knygas (jų apie 8,300), išleistas 1455-1500 metų laikotarpiu. Iš viso ten sutelkta 150,000 knygų. Be rankraščių ir knygų, ten yra daugybė ranka braižytų žemėlapių, kuriuos paruošė įvairūs jūrų bei žemės keliautojai, misijonieriai.

Ten yra rankraščių, rašytų XV a. lotynų kalba apie mediciniškus augalus. Taip pat ten randame XVI a. aztekų indėnų dar prieš Kolumbo Amerikos atradimą raštus, kurie vieninteliai išlikę iki šių dienų. Daugiausia yra medžiagos, rašytos įvairiomis kalbomis, ypač įdomūs susirašinėjimai su kitų valstybių vadovais vyskupais. Galime rasti apie Lietuvą medžiagos, rašytos Lietuvos vyskupu.

1949 m. mums pradėjus emigruoti į užjūrus istorijos profesorius Zenonas Ivinskis tuo metu išvyko į Romą, kur rinko Vatikano archyvuose medžiagą apie Lietuvos istoriją. Prieš tai Schw. Gmuend lietuvių stovyklos gimnazijoje istoriją mums dėstė prof. Z. Ivinskis. Dažnai mus klausdavo: „Na, kas iš jūsų norėtų aplankyti vokiečių kunigaikščio pilį? Mes džiaugdamės ir mielu noru priimdavome jo pasiūlymą, o tokių pasiūlymų aplankyti ne tik pilis, bet ir kitas žymiąsias Vokietijos vietas, buvo ne vienas, bet daug. Klasėje profesorius buvo įdomus mokytojas. Istoriją dėstė be knygos, pamokas pavairindavo įdomiais istoriniais atsitikimais, kurie aprašyti mūsų vadoveliuose.

Vatikano biblioteką įsteigė 1451 m. popiežius Mikalojus V, nors medžiaga jau buvo pradėta kaupti nuo pat krikščionybės pradžių. Ją dabar

naudojasi viso pasaulio mokslininkai. Kiekvienais metais ją aplanko ir ja pasinaudoja apie 2,000 mokslininkų. Biblioteka naudotis brangiai kainuoja, nes, vykstant į Vatikaną reikia mokėti už kelionę, butą, maistą ir kt. Todel kiti prašo atsiųsti reikiama informaciją paštu, nurodant specifinę temą, paprašant tos temos kopijų ar nuotraukų. Šiuo atveju tai visa gali užsistėti nuo kelių mėnesių.

Vatikano prefektūra susirūpinusi, kad per dažnas rankraščių bei knygų naudojimas, fotografavimas, kopijavimas sugadina lapus, kurie esti trapūs, gali greitai subyrėti. Del šios priežasties bendromis pastangomis Vatikano biblioteka, Popiežiaus katalikų universitetas Rio de Janeiro mieste (Brazilijoje) ir IBM bendrovė nusprendė pasinaudoti kompiuterių technologija, sudėti bibliotekos medžiagą į kompiuterinę sistemą. Šiuo būdu dar ilgai bus išsaugotas praeities turtas: knygos, dokumentai, rankraščiai, žemėlapiai, nes jų daugiau nebereikės dažnai liesti rankomis, fotografuoti, kopijuoti.

Bandomojo projekto (Pilot Phase) įgyvendinimui mokslininkai, dirbą universitetuose, parinko apie 20,000 įvairių rankraščių, knygų, pvz., Hebrejų Union kolegiją (New York) buvo paprašyta, kad Vatikano bibliotekoje parinktų keletą hebrajų dokumentų, kuriuos pageidautų įrašyti į kompiuterį.

Bandomoji dokumentų kompiuterizacija prasidėjo 1994 metais. Šiam darbui buvo įruoštas kambarys bibliotekos rūsyje. Kompiuterizavimui IBM b-vė specialiai įrengė aukštos kokybės aparatūrą, kurią sudarė IBM Tyrimų centro (Hawthorne, NY) šiam tikslui suprojektuoti du daugiaspalviai skaitmeniniai skaitytuvai (Digital Scanners) ir asmeninis kompiuteris (Personal Computer).

Pažvelkime, kaip visa tai atliekama.

Pagrindinis aparatas — skaitytuvas dokumentą puslapį paverčia elektroniniu įvaizdžiu, kurį kompiuteris apdoroja. Vienspalvį puslapį skaitytuvas nuskaito per tris minutes, o daugiaspalvį — per dešimt minučių. Lapų įdėjimas į skaitytuvą privalo būti labai tikslus, nes norima, kad skaitytuvu nuskaitytas ir kompiuterio apdorotas puslapis, kiek įmanoma, tiksliai atitiktų originalą. Šios rūšies dvi specialistės moterys, B. Mayer ir I. Schuler, dirbančios prie dokumentų nuskaitymo, visą laiką turi devėti baltas švelnias pirštines, kad nepažeistų trapių dokumentų. Jos atsargiai ištiesia dokumentą ant skaitytuvo stiklo, o ant viršaus dokumento uždeda šešių milimetrų storumo kristalinę plokštę, turinčią dvi pastiktis: viena nukreipti šviesos šilumą nuo dokumento, o kita ji suploja, ištiesia. Šiuo būdu skaitytuvą tiksliai nuskaito puslapį. Visas šis darbas privalo būti atliktas stropiai ir atsargiai, kad nepažeistų neįkainojamų rankraščių, knygų, nes daug jų rašyta ant trapių pergamentų. Jei dokumentą sužalotų, visas projektas tuojau pat būtų sustabdytas. Laime, kad joms tai ne karto neatstikto.

Knygų, rankraščių nuskaityti ir kompiuterio apdoroti laipsniai ir išrašomi ir magnetinės juos-

Žvelgiant nuo Šv. Petro bazilikos žemyn į aikštę.

TARP MŪSŲ KALBANT

BENDRAVARDŽIŲ PRANCŪZŲ PASTANGOS

Toli nuo Vilniaus, o dar toliau nuo Čikagos, gyvena (ir tebegyvena) trys jauni prancūzai. Visi trys yra bendravardžiai. Visi trys pakrikštyti Nicolas vardu. Nicolas Jacquin — žurnalistas, Nicolas Meyer — filmuotojas, Nicolas Sissler — muzikas. Jų gyvenvietė Colmar miestas, Elzaso provincijoje, Prancūzijoje.

Vieną dieną Jacquin ir Meyer patyrė, kad lietuviai „nuogomis“ krūtinėmis stoji prieš sovietų kariuomenės tankus, kad Lietuva prieš dešimt metų numetė jungą ir paskelbė nepriklausomybę atstatymą. Jie pasiryžo apie tai sukurti dokumentinį filmą. Šiam tikslui pasitelkė muziką Nicolas Sissler.

Jiems Lietuva buvo nedaug girdėtas, nedaug žinomas kraštas. Tačiau jie žinojo, kad pokario metais lietuviai krepšininkai išvedė Mulhouse krepšinio komandą į pačias aukštumas. Kaip žinia, 1948-1953 m. čionai, iš Vokietijos lietuvių atvykę, krepšininkai Birutis, Gailius, Grybauskas, Lauraitis ir kiti. Yra žinoma, kad Vytauto Grybauskio vadovaujama Mulhouse krepšinio komanda iškovojo teisę žaisti Prancūzijos krepšinio aukščiausioje lygoje. Taipgi gerai žinoma, kad Mulhouse krepšinio komanda, su V. Grybausku priekyje, krepšinio taurės varžybose, dalyvaudant 648 komandoms, finalinėse rungtynėse tik nedideliu santykiu pralaimėjo Paryžiaus krepšininkams. Tuometinis Prancūzijos valstybės prezidentas Oriol tarė V. Grybauskui pa-

teles, kurios tuojau pat peržiūrėsim kompiuterio ekrane, kad viskas atitiktų originalą. Atradus netikslumus, lapas čia pat tuojau perskaitomas iš naujo. Originalioji kopija nusiunčiama į Rio de Janeiro miestą Popiežiaus universitetui. Universitetas, pasinaudodamas specialia IBM parašyta programa, dar kartą viską patikrina, pataiso spalvas ir puslapių dydį taip, kad visas puslapis aiškiai būtų matomas kompiuterio ekrane. Po to ant kiekvieno puslapio elektroniniu būdu uždėdama Vatikano ženklas (Video Mark) autorinės teisės (Copyright) apsau-

gojimui.

Vatikano bibliotekos dokumentų pasinaudojimas per internetą pirmąsias suteiktas akademikams, prisidėjusiems prie pradinio projekto įgyvendinimo. Mačusieji šiuos įvaizdžius kompiuterio ekrane, teigia, kad visa tai atrodo kaip originalas. Jei šis pradinis bandymas susilauks vis didesnės paklausos, numatoma ir toliau tęsti pradėtą bibliotekos kompiuterizacijos procesą.

Daugelis žmonių mano, kad Vatikano biblioteka yra kažkas neprieinamas, nepasiekiamas, paslaptingas pasaulis, kad ten laikomi tik slapsti dokumentai, knygos. Bet bibliotekos kompiuterizavimas šiandien įrodo, kad ten nėra jokios paslapties, jokių slapstų dokumentų, knygų, žemėlapių. Paplitus kompiuterio sistemai, ne tik mokslininkai, bet visi, prisijungę kompiuterį prie Interneto, galės elektroniniu būdu uždėdama Vatikano ženklas (Video Mark) autorinės teisės (Copyright) apsau-

Nuotr. E. Paulikienės

mas pradėdama Vilniaus televizijos bokšto parodymu ir pasakojimu apie 1991 m. sausio 13 d., Sovietų Sąjungos tankams traukiant Lietuvos nepriklausomybės atstatymo pastangas. Vietos televizijoje parodytas filmas susilaukė teigiamo atgarsio.

Čia rašančiojo rankose iškarpa iš Mulhouse dienraščio „L'Alsace“, rugsėjo 9 d. laidos. Straipsnio antraštė „Idealistų rizikingas žygis“. Aprašomas trijų jaunuolių užsimojimas garsiniu filmu įamžinti lietuvių troškimus ir Lietuvos nepriklausomybės atstatymo 10-ties metų sukaktį. Straipsnį puošia dvi foto nuotraukos. Vienoje matomas Vilniaus televizijos bokštas. Kitoje — Nicolas Jacquin, Nicolas Meyer ir Nicolas Sissler veidai. Vyniautas Grybauskas, dabar gyvenąs Floridoje, gavo „L'Alsace“ dienraščio iškarpa, kurioje yra Nicolas Jacquin ir Nicolas Meyer e-mail adresai. V. Grybauskas nedelsdamas užmezgė ryši. Velesnėmis žiniomis, šaunioji Elzaso trijulė dabar lankosi Paryžiuje, kur moderniu metodu atliekamas filmo pagerinimas. Tikimasi ateinančiais metais šį filmą gauti ir jį parodyti lietuvių telkiniuose. Dabargi sakysime „merci bien“ trims jauniems bendravardžiams prancūzams.

Petras Petrutis

* Centro sąjungai (CS) iš savo partijos narių jau pavyko surinkti beveik trečdajį lešų, reikalingų partijos skolos padengti. Seimo rinkimus pralaimėjusi CS turi 165,000 litų skolų ir dar praėjusį mėnesį paskelbė visuotinę pinigų rinkliavą. Iš kiekvieno partijos nario prašoma po 10 litų. Po spalio 8 d. vykusio rinkimų CS liko skolinga „Sodrai“. Mokesčių inspekcijai, partijos sekretoriato darbuotojams.

(BNS)

SKELBIMAI

ELEKTROS ĮVEDIMAI – PATAISYMAI
Turio Čikagos miesto leidimą. Dirbu užmiesty. Dirbu greitai, garantuoti ir sąžiningai.
773-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

AUTOMOBILIŲ, NAMŲ, SVEIKATOS, IR GYVYBĖS DRAUDIMAS.
Agentas Frank Zapolis ir Off. Mgr. Aukse S. Kanų kalba lietuviškai.
FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. (708) 424-8654
(773) 581-8654

Window Washers Needed!
40,000 per year. We need 100 crews. No exp. necessary. Will train. Must have valid driver's license and transportation. Must be fluent in English.
L.A. McMahon Window Washing.
Tel. 800-820-6155.

Kalame visų rūšių „sidings“, „soffits“, įdedame
lietvamzdžius (gutters) ir dengiame stogus. **Skambinti Romui tel. 630-774-1025.**

Reikalinga 100 žmonių mažų telefonų knygų pristatymui į priemiesčius. Dirbama po 2 žmones. Reikia turėti automobilį. Darbas 7 dienas savaitėje bet kokiu oru išstus metus. Atlyginimas \$50-\$100 per dieną vienam asmeniui. Ateikite šandien - dirbsite rytoj. Tel. 630-766-0001, 1989 University Lane, Unit F, Lisle IL 60532. Vaziuoti 355 iki Ogden Ave. West. Vaziuoti iki Yackley, sukli į kairę, vaziuoti iki Ohio, sukli į kairę iki Academy, sukli į kairę ir vaziuoti iki pirmos gatvės, sukli į dešinę. Kabinetas F.

Alternative Home Care looking for responsible come-and-go, live in care givers and CNAs. Must be able to speak, read and write English. Must drive and be able to lift. References and „green card“ required. Tel. 708-784-1088.

GREIT PARDUODA

RE/MAX REALTORS
OFF. (773) 586-5859
HOME (708) 425-7160
MOBIL. (773) 590-0205

RIMAS L. STANKUS
• Greitas ir sąžiningas pataravimas
• Nuosavybių įkainavimas veltui
• Perkame ir parduodame namus
• Pensininkams nuolaida

Century 21
New Vision
12932 S. LaGrange
Palos Park, IL 60464
Bus.: 708-361-0800
Voice Mail: 773-854-7820
Pager: 708-892-2573
Fax: 708-361-9618

DANUTĖ MAYER
Dirba naujoje įstaigoje. Jei norite parduoti ar pirkti namus mieste ar priemiesčiuose, kreipkitės į **DANUTĖ MAYER**. Ji profesionaliai, sąžiningai ir asmeniškai patarnaus. Nuosavybių įkainavimas veltui.

Dėl ligos ir senatvės negalintys gyventi savarankiškai. kviečiu į savo namus gyventi prie šeimos. Labai geras maistas, atskiras kambarys ir nepriekaištinga priežiūra 24 val. per parą. Kaina žema. **Skambinti Apolonijai, tel. 708-387-2067.**

Atliekame visus stalius ir smulkaus remonto darbus. Aukšta darbų kokybė, didelė praktika JAV. Tikrai žemos darbų kainos. Tel. 773-254-0759, mob. 847-525-9275, Žilvinas.

Reklamavimas

NAUJIENA!

Sutikime Kalėdas ir Naujuosius metus su lietuviškais maisto produktais ant šventinio stalo. Neseniai iš Lietuvos gauti marinuoti grybai, konservuoti daržovės ir grybų mišrainės, salotos bei padažai šiuo metu jau parduodami Čikagoje ir priemiesčiuose. Jų jau galima nusipirkti:

Čikagoje — Lithuanian Plaza Bakery and Deli, Racine Bakery, Talman Delicatessen, Three Sisters, Healthy Foods; **Lemonte** — Chipman's Finer Foods, A.W. European Deli; **Darien** — Brookhaven Foods; **Evergreen Park** — A-J Meats; **Berwyn** — Berwyn Foods and Berwyn Fruit and Vegetable Market, **Palatine** — Eurofresh; **Niles** — Sun-View Market; **Des Plaines** — Greenwood Fruit Market; **Morton Grove** — Produce World; **Skokie** — European Style Deli; **Mundelein** — ALEF Sausage and Deli; **Milwaukee** — Royal Deli and Sunshine Liquor.

Jei norėtumėte nusipirkti maisto produktų šalia jūsų esančiose parduotuvėse, praneškite mums ir mes pristatysime į pasiūlytas parduotuves jūsų patogumui.

Mūsų telefonas: 847-327-9000.
Food Depot International
100 Fairway Drive, #128, Vernon Hills, IL 60061.

Lai žvaigždė nuostabi virš Beatliejaus sieloje šviesųjį džiaugsmą sukels, Lai metai atėję Naujieji visiems į širdį viltim pasibels. Kristaus gimimo ir Naujųjų metų švenčių proga „MARGUTIS II“ linki radijo laidų rėmėjams ir klausytojams džiaugsmo ir geriausios sėkmės per ateinančius 2001 metus.

„MARGUTIS II“

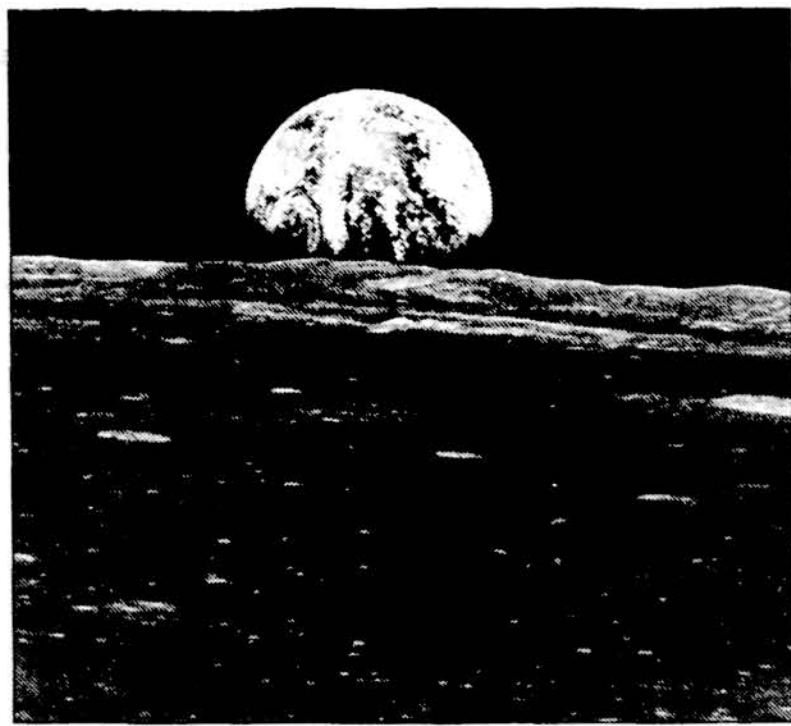
• Vilnius. Lapkričio 1 d. šv. Mišias už mirusius Rasų kapinėse aukojė vysk. J. Boruta, SJ. Po šv. Mišių buvo surengta Velinių procesija.

• Užpylė savo energiją degtine, kaip vaistams skirtą gyvatę.

• Su kaltu elgtis kaip su nekalto — irgi kaltė.

Brenda pušys per pusnyus ir išbrist niekaip negal...

„Apollo 11“ astronautai Mėnulyje nufotografavo kylančią... Žemę. Gal ateis tas laikas, kai galesime stebėti „žemetekius“?

MĖNULIS IR JO POVEIKIS Į ŽEMĘ BEI ŽMOGŲ

Vėsi vasaros naktis, dangaus skliaute mirga žvaigždės, tarp jų šviesios bronzos spalvos, apskritos lėkšės dydžio mėnulis. Žemė ir daiktai prieblandiškai apšviesti. Ap link savotiškai gražu ir paslaptinga. Tuoj kyla mintis: kas tas mėnulis?, kaip jis paveikia žemę ir žmogų?

Štai keletas atsakymų į tuos ir panašius klausimus.

Prieš 4,5 milijardų metų Žemė pergyveno nepaprastą įvykį. Nors ji buvo dar jauna, neturėjo jokios gyvybės, nebuvė dabartinio vandenynų, tačiau jos paviršius buvo labai nelygus, su ugniakalniais iš keltais kalnais ir daugybės įvairaus dydžio ir gylio įdubų, su jose užgesusiais ar tebeveikiančiais vulkanais. Žemė, viena iš keletos planetų, skriejo, kaip ir dabar skrieja, apie Saulę elipsiniu ratu tam tikroje plokštumoje. Tačiau vienos planetos kelionė apie Saulę buvo skirtingoje plokštumoje, jos kelias kirsdavo Žemės kelią. Atsitiko, kad toji planeta atsidūrė per arti Žemės. Žemės trauka išstūmė planetą (planeta buvo ne per didžiausia) iš jos kelio: planeta susidūrė su Žeme, jos kraštu, pati subyrėdama į įvairaus didumo gabalus ir skeldama Žemės kraštą, taip pat sušaldydama jį gabalais. Dalis tos paklydėlės planetos liko Žemėje, kitos dalies ir atplėstos zonos gabalai buvo išmesti į erdvę. Žemės traukos veikiami tie išmesti gabalai sudarė storą žiedą apie Žemę. Arčiau Žemės esantieji žiedo gabalai buvo pritraukti į Žemę, o tolesnieji veikiant tarpusavio traukos jėgoms, sudarė planetą, skriejančią aplink Žemę. — Mėnulis. Ši Mėnulio atsiradimo hipotezė daugelio mokslininkų priimta 1970 m., atrodo, patikimiausia.

Pradžioje Mėnulis, kuris yra 18 kartų mažesnis už Žemę, buvo nutolęs nuo mūsų planetos tik apie 16,000 km (10,000 mylių). Žemė tada sukosi apie savo ašį daug greičiau — para buvo 10 val. Mėnulio trauka (taip pat ir kitų planetų bei Saulės trauka) mažina ir mažina Žemės apsisukimo apie savo ašį greitį ir per milijardus metų padarė, kad dabartinis metu Žemei apsisukti reikia 24 val., kas yra para. Tuo pačiu Žemės trauka ir Mėnulį po truputį silpnėjo ir leido jam palaipsniui nutolti nuo ligi dabartinio nutolio, esančio 36,000 — 40,000 km (vidutiniškai 24,000 mylių), priklausomai, kurioje savo ekliptinio kelio apie Žemę vietoje jis yra. Jis atitolsta nuo Žemės apie tris pėdas kas 100 metų.

Mėnulis apskrieja aplink Žemę per 27 d. 7 val. 43 ir kelias sekundes. Mėnulio traukos jėga padėgia veikti Žemę, kas ypač pastebima vandenynuose ir jūrose išsukamais potvyniais bei atoslūgiais. Saulės traukos jėga taip pat veikia Žemę, tad, kai Mėnulis atsiranda nuo Žemės Saulės pusėje, tada abiejų kartu traukos jėgos padidina potvynius ir atoslūgius. Vandenynuose potvynis pakelia vandenį apie 90 cm (1 j.), bet vandenynų pakraščiuose pakilimas dažnai yra aukštesnis. Žemėje yra vietų, kur potvynio metu vanduo pakyla 13 m (15 j.), pvz.: Minas Basin, Maine įlankoje Maine valst., potvynio vanduo pakyla 13 m (15 j.). Potvyniai ir atoslūgiai vyksta du kartus paroje. Tas vandenynų ir jūrų vandens aukščio kitimas griauia ir keičia krantus, keičia dugną, kliudo ir padeda laivininkystei, įtaigoja uostams vietos parinkimą ir jų apsaugą. Dažnai padeda jūros gyviesiems pasiekti jūrą, pvz., jūrų vėžliams, krabams ir kt.

Mėnulis savo orbita apskrieja Žemę vis tuo pačiu, į Žemę atsuktą, paviršiumi, tad jis apsisuka apie savo ašį, vieną kartą apkeliaudamas Žemę. Mėnulis savo šviesos neturi ir jos negamina. Nuo Žemės matoma saulės apšviestoji mėnulio paviršiaus dalis, kuri, lyg veidrodys, atmuša saulės šviesą. Mėnuliui atsidūrus tarp Saulės ir Žemės, jis nepelstomas, iš mūsų planetą atsukta jo neapšviestoji pusė. Mėnuliui atsidūrus už Žemės (Žemė yra tarp Saulės ir Mėnulio), matoma visa jo apšviestoji pusė. Kai jis yra viename ar kitame Žemės šone, matome jo apšviestos pusės pusę. Nuo Žemės matoma Mėnulio apšviesto kitiškai pavadinti fazėmis: jaunas (mėnulis), priešpilnis, pilnatis ir delfia. Viena fazė pereina į kitą palaipsniui, beveik per 7 dienas. Jaunas, kai mėnulis iš nematomo pradeda rodyti apšvietimą, didėjantį ligi jo apšviestos pusės. Tuomet būna priešpilnis — apšviestas didėja beveik ligi viso mėnulio paviršiaus matymo, iš tikrųjų tik jo pusės, atsuktos į Saulę. Kai matome visą apšviestą paviršių, tai pilnatis fazė. Tuomet vyksta nuo Žemės matomo Mėnulio apšviesto ploto mažėjimas — delfia, pasibaigianti Mėnulio nematomumu. Mėnulio fazės daugelio tautų tautosakoje yra sureikšmintos, veikiančios į žemę, augalus, gyvius ir žmogų. Tačiau to įrodymai ar paneigimai nėra daryta išsamesnių mokslinių tyrimų. Vis dėlto žmonių kartų patyrimas liudija mėnulio ir jo fazių veikimą. Jau nuo fazės skatina augalų seklių dygimą, augalų augimą, kai kurių vandens gyvių nerštą, kai kurių gyvulių veisimosi

RUSIJA ATSIDURĖ DIDŽIAUSIOS RIZIKOS ZONOJE

PETRAS KATINAS

Rusija dar neatsipeikėjo po povandeninio laivyno flagmano „Kurskas“ katastrofos, kurioje buvo akivaizdus visišką Kremliaus valdovų bejėgiškumą bei elementariausios gelbėjimo technikos nebuvimą, kai užsidedė Oostankino televizijos bokštas. Maskvos laikraščiai citavo vienos televizijos žurnalistas žodžius, pasakytus prie degančio Maskvos simbolio: „Dabar belieka prezidentui Putinui prasmęti kokioje nors kanalizacijoje, nes visa kita jau atsitiko“.

Rusijos mokslininkai ne kartą atkreipė dėmesį, kad Rusija atsidūrė pavojingos rizikos zonoje. Ji įklumpo į technogeninių katastrofų liūną. Mokslininkų nuomone, didžiausios katastrofos, prasidėjusios dabar, vyks 2002-2003 metais. Dar prieš kelerius metus katastrofas sukeldavo daugiausia gamtos reiškiniai — žemės drebjimai, uraganai, potvyniai. Dabar, net pagal oficialią Ypatinių situacijų ministerijos statistiką, dviejų trečdalių vykstančių katastrofų priežastimi yra laiku neatliktas ir nekokybiškas technologinių įrengimų remontas. Sprogdta dujotiekų ir naftotiekų vamzdžiai, nustoja veikti ištisos valdymo sistemos, sustoja daugybė staklių, griūva namai.

Žmonės aiškiai pavargo nuo tokio gyvenimo. Technika — taip pat. Didžioji dalis naudojamų technologinių įrengimų buvo įdiegti šeštajame dešimtyje. Jų naudojimo laikas turėjo baigtis iki „šviesaus rytojaus“ atėjimo. Kaip žinoma, visiškai ir galutinai komunizmo pergalė buvo numatyta 1980-1982 m. Tačiau anksčiau nei komunizmas atėjo Maskvos olimpiada, surijusi milijonų žmonių, vėliau atsukė jo ir „perestroika“. Ir tada visi terminai baigėsi. O svarbiausia — baigėsi beveik vienu metu. Kaip pabrėžia mokslininkai, prasidėjo masinis viso techninio gamybinio potencialo žlugimas visose gyvybiškai svarbiose srityse. Anot M. Gorbaciovo, „procesas pajudėjo“ tik, deja, ne į gerąją pusę, o vis blogyn ir blogyn.

Prieš mėnesį iki „Kursko“ katastrofos ne mažesnis įvykis Primorėje, kai susidėjęs kranas buvo keliama balistinė raketa. Iškraunant kraną strėlė lūžo, ir nuodingas debesis apgaubė kaimyninį miestą. Televizijos diktorius ragino žmones nepulti į paniką, bet niekam neiti iš namų ir susivynioti į šlapias paklodes. Dar anksčiau Baškirijoje truko naftotiekis Tuimazy-Omskas-Novosibirskas. Tūkstančiai tonų naftos išsiliejo į upę ir ekologinės katastrofos zonoje atsidūrė dešimtys tūkstančių žmonių.

Vis dažniau sugriūva gyvenamieji namai. Pasak Rusijos vyriausiosios statybos pradžią. Prieš tūkstantmečius, kai žmogus buvo dar ne civilizotas, jaunas (mėnulis) turėjo įtakos moterų mėnesinėms. Pilnatis skatina augalų brendimą, nokina uogas ir vaisius. Delfia palaipsniui mažina mėnulio įtaką ir ją panaikina.

Mėnulio atmainos, jų metu atmušamoji šviesa į žemę, turėjo praeityje daugiausia įtaką žmogaus gyvenimui, bet, kai žmogus atitvėrė save nuo mėnulio teikiamos šviesos — rubais, namų, vežimų, automobilių sienomis, trumpesniu buvimu lauke, mėnulio fazių įtaka sumažėjo ar visai pranyko.

Juozas Kriaučiūnas

linius standartus turi būti 8-9 metai. Vidutinis staklių sušidėjimo laipsnis — 70 proc. Todėl kiekvieną minutę gali įvykti nelaimė. Rusijos makroekonomikos tyrimų instituto duomenimis, net 80 proc. mašinų gamybos, chemijos ir naftos pramonės įrengimų — be viltiškai susidėję. Kaip pareiškė Rusijos vieningos energetikos sistemos vadovas Anatolij Čiubais, iki šių metų pabaigos išeis iš rikiuotės ketvirtadalis visų elektros energijos pajėgumų, o iki 2005-ųjų tas skaičius pasieks 37 proc. „Ir štai tada su elektra prasidės tikrosios problemos, o ne tik finansinės, kaip yra dabar“, — sakė A. Čiubais.

Rusijos valstybinio statybos komiteto vadovai siūlo per artimiausius 10 metų nesiimti jokių naujų statybų, o visas lešas skirti kapitaliniam remontui. Tačiau tam reikia mažiau nei 40-50 mlrd. dolerių per metus. Beveik pusės tų pinigų negaunama. Ekonomikos vystymo ministerijos apskaičiavimais, esant pakankamam finansavimui išbristi iš krizės reikės mažiau nei 10 metų.

O Ypatinių situacijų ministerija išpėjo apie tai, kad pavojingiausi Rusijos regionai, kuriuose galima laukti įvairių katastrofų kiekvieną dieną, yra Jakutija, Krasnojarsko kraštas, Irkutsko, Kamčiatkos, Kemerovo, Leningrado, Magadano, Maskvos, Permės, Sverdlovsko, Čitos sritys bei Rusijos sostinė.

„XX amžius“ Nr. 68

LABAI RYŠKŲS KAIMO IR MIESTO SOCIALINIAI SKIRTUMAI

Pastarųjų metų ekonomikos nuosmukis ypač paraiškino socialinės ir ekonominės raidos skirtumus tarp Lietuvos kaimo ir miesto, sakoma Jungtinių Tautų pranešime apie žmogaus socialinę raidą Lietuvoje 2000 metais, kuris buvo pristatytas ketvirtadienį Vilniuje.

Šių metų pranešime buvo nagrinėjami ne tik administracinių vienetų, tokių kaip apskritys ar savivaldybės, socialinės raidos netolygumai, bet ir didesnio masto skirtumai tarp kaimo ir miesto, mažų miestelių ir didesnių miestų.

„Vaizdas yra toks, kad tie teritoriniai skirtumai yra labai ryškūs, yra tam tikra pažanga labiau išvystytuose Lietuvos regionuose, bet yra tokių regionų, kur padėtis tikrai labai bloga — didelis nedarbas, o žmonių pajamų didėjęs dalį sudaro socialinės išmokos“, — žurnalistams sakė pranešėjas, viešosios įstaigos „Socialinės politikos grupė“ direktorius Teodoras Medaiskis.

Jo teigimu, jei Lietuvoje prasidėtų ekonominis augimas, reikia siekti, kad jis būtų tolygus visuose regionuose, o ne dar labiau paryškintų atsidariusius skirtumus. Pasak T. Medaiskio, sprendžiant šią problemą, reikia išmokyti kiek įmanoma decentralizuoti investicijas — investuoti į rajonus bei regionus, taip pat reikėtų aiškiau suformuluoti žemės ūkio politiką, nes, anot jo, daugiausia problemų kyla mažose miesteliuose bei kaimuose.

Pranešime teigiama, kad del pastarųjų metų ekonomikos nuosmukio apskriti ekonominės raidos lygis tapo dar labiau nevienodas — 1999 m. Vilniaus apskrityje užsienio investicijos vienam gyventojui keturis kartus viršijo valstybės vidurkį, tuo tarpu Marijampolės apskrityje jos tesudarė vos 7 proc. Lietuvos vidurkio. Sunkiausia nuosmukio našta patyrė ekonomiškai atsiliekanti apskriti žmo-

nes.

Darbo biržos duomenimis, 1999 m. nedarbas valstybėje pasiekė 8,4 proc., o pagal darbo jėgos tyrimus — 14,1 proc. Didžiausias nedarbas buvo Alytaus apskrityje (21,1 proc.), mažiausias — Telsių (10,5 proc.). Didžiają bedarbių dalį sudarė jaunimas.

Dokumente taip pat pažymima, kad ekonomikos nuosmukis paastrino ne vien ekonomikos ar užimtumo, bet ir apskritai žmogaus socialinės raidos teritorinius netolygumus. Tai geriausiai parodo didėjančių skirtumų tarp gyvenimo lygių kaimo vietovėse, didmiestuose ir miestuose.

Pernai 15,8 proc. Lietuvos gyventojų gyveno žemiau skurdo ribos. Skurstantųjų yra žymiai daugiau kaimo vietovėse (28,2 proc.), nei miestuose (7,2 proc.). Ypač padaugėjo neturtingų šeimų, kur maitintojas yra ūkininkas.

Pranešime teigiama, kad mirtingumas ir sergamumas kaimo vietovėse lenkia miesto rodiklius — pernai mirtingumo rodikliai kaimo vietovėse siekė 11,7 proc., tuo tarpu tarp miesto gyventojų — 8,8 proc.

Dokumento autoriai pažymi, kad būtina sutelkti pastangas įvertinant teritorinių socialinės raidos skirtumų mastą bei priežastis ir parengti pagrįstą strategiją jiems mažinti.

(BNS)

• Niekam kitam šypsena nėra taip būtina, kaip tam, kuris nesugeba pats sau nusišypsoti.

DRAUGAS, 2000 m. gruodžio 22 d., penktadienis

7

TRISDEŠIMT ŠEŠERIŲ METŲ MIRTIES SUKAKTIS

A. † A.

Muz. ADOLFAS MONDEIKA

1964 m. gruodžio 27 d., pakėlęs daug žemiško skausmo, šios žemės kelionę baigė mūsų brangus ir mylimas Tėvelis Adolfas Mondeika. Gruodžio 31 d. buvo palaidotas Queen of Heaven mauzoliejuje.

Jo brangų atminimą minint, trisdešimt šešerių metų mirties sukakties proga, gruodžio 27 d. 8 val. ryto ir laidojimo dieną, gruodžio 31 d., 8 val. ryto Šv. Antano parapijos bažnyčioje Cicero, IL, ir kitose parapijose už Velionio sielą bus atšaukiamos šv. Mišios. Visus gimines, draugus ir pažįstamus nuoširdžiai prašome tą dieną prisiminti ir pasimelsti už mūsų mylimo Tėvelio Adolfo Mondeikos sielą.

Nuliūdę: dukros Marija ir Teresė bei kiti giminės.

A. † A.

VILIUI BEINARAUSKUI

Lietuvoje mirus, reiškiamo gilią užuojautą broliui PETRUI BEINARAUSKUI ir jo žmonai IRENAI, giminėms bei artimiesiems.

Sofija Pranckevičienė
Andrius ir Irena Barauskai

A. † A.

ADOLFUI LEONUI JELIONIUI

mirus, nuoširdžią užuojautą reiškia žmonai SOFIJAI, dukterims GUODAI ir RAMINTAI bei visiems artimiesiems.

Aldona Šmulsktienė

A. † A.

JUOZUI MASILIONIUI

mirus, gilią užuojautą reiškia žmonai PRANEI ir visiems artimiesiems.

Aldona Šmulsktienė

Mūsų miellam prieteliui

A. † A.

RIMUI VALAIČIUI

iškeliavus Amžinybėn, reiškiamo nuoširdžią užuojautą tėvui ANTANUI, dukrai JUSTINAI, seseriai ALDONAI, broliams KESTUI, GINTUI ir ALGIMANTUI.

Julijona Liesytė Fraser

Danutė Janutienė

Genė ir Vytas Valenskait

Mūsų pavyzdingam broliui, tunto darbuotojui ir laivo vadui

A. † A.

j.v.s. ANTANUI LEVANUI

iškeliavus Amžinybėn, jo žmoną, mūsų sesę JANINĄ, seserį ELENĄ ir visus artimuosius nuoširdžiai užjaučiame.

LSS „Lituanicos“ tunto broliai

Prenumeruokime ir skaitykime „DRAUGA“ „DRAUGA“ atmintime savo testamentu.

Namams Paskolos, Apdraustos Sąskaitos

MUTUAL FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

2212 West Cermak Road, Chicago, IL 60608
(773) 847-7747

Stephen M. Oksas, President

Patarnaujam Čikagos ir Apylinkių Lietuviams Daugiau Kaip 95 Metus.

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

LINKĖJIMAI PER VANDENYNĄ

...Bet šitai baigias gruodis jau.
Ir sieloje staiga šviesiau.
Tegul sau siautėja pūga,
Jau skelbia gruodžio pabaigą:
Tau grįžta Saule!...

Vincas-Mykolaitis Putinas

Pradedame naują Žemės ir Saulės ratą, linkdami vienas kitam dideles laimės, prasmingų darbų, namų šilumos, meilės, sveikatos, gerumo ir ramybės. Noretume, kad visi šie linkėjimai Amžių sandūroje aplankytų Jūsų namus ir širdis, nes kasdienybėje visą save išdalinate kitiems.

Artėjančių švenčių proga nuoširdžiai sveikiname G. Liautaud, B. Jasaitienę, D. Kaunienę, A. Pabarčiū, V. ir A. Valavičius, K. Kaniūtį, M. ir J. Brusokus, O. ir K. Paulikus, A. Šmulskstienę, M. Kriaučiūnienę, G. ir R. Burneikius, G. Kiudulienę, R. ir A. Smolinskus, Majauskus, A. Jarūną, S. ir A. Užupius, D. ir V. Bazius, O. Norvilienę, R. Rimkų, R. Grigaliūną; Daną G., Juditą K., restorano „Seklycia“ dirbančias moteris bei M. ir A. Zablockus iš Lemonto. Visus šiuos nuostabius žmones sutikome „Vaikų viltėje“, kur ilgą laiką gyveno ir gydesi mūsų dukra Juneta Dainiūtė.

Genutė ir Rimas Dainiai
Šiauliai, 2000 m.

Bronei Nainienei stebint Liudas Šlenys uždegė žvakę už partizanų ir Si-biro kankinių per Kūcias, vykusias Pasaulio lietuvių centre.
Baniūtės Kronienės nuotr.

LIETUVIŠKOS KALĖDOS ČIKAGOS CENTRE

Kaip ir kiekvienais metais prieš šv. Kalėdas, taip pat ir šiemet lietuviai pasirodė vadinamame „Christmas Around the World“ renginyje Mokslo ir pramonės muziejuje. Nuo lapkričio 17 d. iki sausio 7 d. įvairios tautinės grupės yra kviečiamos pateikti savo šventines programas, o taip pat papuošti kalėdines eglutes.

Lietuviams buvo skirta gruodžio 10 diena, kada savo sugebėjimus dar rodė danai, ukrainiečiai bei škotai. „Tradicinės lietuvių Kalėdos“ — taip vadinosi šis lietuvių renginys, kurį jau nuo 1963-ųjų metų pristatė Lietuvos Vycių šokėjai su savo vyriausiojo vadovo Frank Zapolio. Dabar prie Lietuvos Vycių prisidėjo ir lietuvių Meno mokyklėlė, o taip pat ir vaikų vokalinis ansamblis „Lakštutė“.

To sekmadienio popietę lietuvių pasirodymas buvo pradedamas „Lakštutės“ dainomis „Prie eglutės“ ir „Rogių kelias“. Jas atliko Mantė Baliutavičiūtė, Lina Survilaitė, Vaiva Lagunavičiūtė (ši antrąją dainą dainavo solo). Joms akompanavo muzikė Dalia Gedvilienė.

Taip pat dainavo Dalia Gedvilienė ir Agnė Gedvilaitė, o taip pat Strolis šeimos dainininkės, tėvui Povilui pritariant gitarą. Pirmoji pora su dainavo L. Lapkauskaitės kūrinį „Kalėdos“. O Strolis šeimos jaunosios atžalos — Danielle, Alexandra ir Nicole atliko „Tyli naktis“.

Be to, buvo ir daugiau dainų, o taip pat ir kanklių muzikos. Smagiai nuskambėjo mažutės dainininkės Indrės

Bielskutės dainė „Kaleda“ ir Aušros Buženaitės bei Genės Razumienės kankliavimas. Prie jų vėliau prisidėjo ir daugiau Meno mokyklėlės dainininkių su mokytoja Loreta Umbrasienė.

Pagrindinę programos dalį — tautinius šokius šoko ir lietuviškas Kūčių vakaro tradicijas pasikeisdami pasakojo Lietuvos Vycių šokėjai. Jie ne vien tik šoko ir kalbėjo, bet kai ką ir judesiais vaizdavo. Šokėjai (kelios amžiaus grupės) atliko „Kanapę“, „Skaičiuotę“, „Ant arkliukų“, „Vyzelę“, „Gegužinės polką“ ir kt.

Čia pasirodė ir Kalėdų senelis, kurį vaizdavo John Radavich. Beje, šventiniai papročiai, kaip rašoma programiniame leidinyje anglų kalba, paruošti pagal Lietuvos garbės konsulės Čikagoje J. Dauzvardienės vaidinimą.

Lietuvių pasirodymas (buvo užimtos visos šios patalpos kėdės, buvo dar ir stovinių), užtruko apie 45 minutes. Bendras įspūdis buvo geras, nors galima rasti ir šokių tokių priekaištų. Vienas iš jų — labai „margas“ ir įvairūs šokių kojų apavas. Tas labai krito žiūrovams į akį, ir tai turbūt nėra sunku išspręsti. Jėgu jau sugebama tautininkų kostiumus įsigyti, tai tinkamas ir vienodas apavas turėtų sudaryti mažesnę problemą.

Reikėtų prisiminti ir šio pasirodymo žymesnius darbuotojus. Be Lietuvos Vycių tautinių šokių grupės įsteigėjo ir vyriausiojo vadovo Frank Zapolio yra minėtinos instruktorės Lidija Ringienė ir Daiva

Kambersos bei choreografe Ligija Tautkuvienė. Iš lietuvių Meno mokyklėlės darbuotojų tarpo išskirtinos jos direktorė Ligija Tautkuvienė, Genė Razumienė ir Loreta Umbrasienė. Trečiojo čia dalyvavusio ansamblio — „Lakštutės“ vaikų choro dirigentė Dalia Gedvilienė irgi nusipelnė gero žodžio.

Taip pat reikia pažymėti, kad netoli salės, kurioje vyko kalėdinis pasirodymas, yra didelė patalpa, kurioje išstatytos 43 įvairių tautų kalėdines eglutės. Čia yra ir lietuviškoji, kaip ir anksčiau — gana liūdina, be lempučių. Beje, mūsiškė yra tik viena iš trijų, kurios nenaudoja apšvietimo, nors muziejaus informacijoje yra minima „Holidays of Light“ — „Šviesų šventė“. Galimas daiktas, kad ir lietuviai anksčiau ar vėliau susipras ir šiame muziejuje įsijungs į „apsišvietusiųjų“ tarpą?

Beje, šios eglutės dar stovės, iki 2001 m. sausio 7 dienos.

Jaunosios dainininkės ir kanklininkės atlieka kalėdinę programą Mokslo ir pramonės muziejuje. Pirmoje eilėje su kanklėmis: Aušra Buženaitė, Indrė Bielskutė, Genė Razumienė.
E. Šulaičio nuotr.

„Dainavos“ ansamblio rengiamas religinis koncertas „Iš šviesa, ir tiesa“ įvyks 2001 sausio 14 d. 3 val. p. p. Šv. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčioje (Marquette Parke). Koncertas skirtas žuvusių už Lietuvos laisvę atminimui. Visuomenė nuoširdžiai kviečiama dalyvauti šiame koncerte.

BALFO centro įstaiga, įsikūrusi „Draugo“ patalpose, bus uždaryta pirmadienį, gruodžio 25, ir antradienį, gruodžio 26 d., Kalėdų švenčių proga.

City of Chicago Department of Buildings primena, kad nuo rugsėjo 15 dienos ir iki birželio mėnesio namų savininkai savo nuomininkams namus turi šildyti taip: 65 laipsniai turi būti nuo 7:30 val. r. iki 8:30 val. r., 68 laipsniai nuo 8:30 val. r. iki 10:30 val. v. ir 63 laipsniai nuo 10:30 val. v. iki 7:30 val. r.

Ilgų metų kelionėje keičiasi mūsų adresai, ir jie rikiuojasi užrašyti, perrašyti, taisyti, neišskaityti... ir tada lieka viltis „Draugo“ skylyse atverti savo širdingumą draugams, pasveikinti Kūčių amžinų ilgesiu, Kalėdų šventumu, Naujų metų linkėjimais. Jūsų — Vytautas Linartas.

„Draugo“ redakcija nuoširdžiai dėkoja visiems už gražius sveikinimus ir linkėjimus, kurie taip gausiai plaukia iš skaitytojų, rėmėjų, bendradarbių. Negalėdamos visų asmeniškai pasveikinti, ir už šiltus žodžius padėkoti, užtikriname, kad visi linkėjimai yra labai įvertinami. Ačiū!

Čiuożykla Čikagos miesto centre (State and Washington) jau veikia ir džiugins čikagiškius iki vasario 25 d. Čiuożyklė gali visi, įėjimas — nemokamas, čiuożyro laikas — neribotas. Darbo dienomis čiuożykla veikia nuo 9 val. r. iki 7:15 val. v., ketvirtadieniais galima čiuożyžinėti vėlai — nuo 7:45 iki 9:45 val. v. Taip pat vietoje galima išsinuomoti paciužas. Pirmadieniais, trečiądieniais ir penktadieniais 11:40 val. r. profesionalūs čiuożyžėjai ir mėgėjai demonstruoja savo talentus žiūrovams. Vėlai nuo 4 iki 12 metų čiuożyžinėti ant ledo gali mokyti nemokamai kiekvieną šeštadienį nuo 9 val. r. iki 11 val. r. Daugiau žinių tel. 312-744-3315.

Lietuvos Respublikos generalinis konsulas Čikagoje praneša, jog antrąją Kalėdų dieną, gruodžio 26-ąją, nedirbs.

Muzikas Povilas Strolis su savo dukrelėmis Alexandra, Nicole ir Danielle šiu metu kalėdinėje lietuvių programoje.
E. Šulaičio nuotr.

Mokslo ir pramonės muziejų augusiems už įėjimą reikia mokėti 7 dol. (pensininkams — 6 dol., o vaikams — 3.50 dol.). Tačiau ketvirtadieniais galima ten patekti nemokamai.

Angelė ir Romas Nelsai; Rimas, Audra, Tomas ir Kristina Narbutai; Raimondas, Renata, Viktoras, Erika ir Romukas Pauliai; Inga, Vitas, Aleksandras ir Andrius Rugieniai sveikina gimines, draugus ir pažįstamus šv. Kalėdų ir Naujųjų metų proga, linkėdami gausios Dievo palaimos, linksmos nuotaikos, geros sveikatos ir sėkmės!

Natalija (Lialė) Sodeikienė ir Marius švenčių proga sveikina gimines, draugus ir pažįstamus. Linkime sveikų ir laimingų šv. Kalėdų ir Naujųjų metų.

Mindaugas ir Austė Vygantai linki visiems giminiams, draugams ir pažįstamiems laimingiausių švenčių. Lai Kristaus Gimimo šventė suteikia ramybės ir atneša vilties.

Tegul šv. Kalėdų žvaigždės jaukia šviesa nušviečia Jūsų gyvenimą. Tegul skambantys varpai pripildo visų mūsų širdis tikėjimo, vilties ir begalinio noro prasmingai dirbti ir gyventi, o Naujųjų Metų svajones tepaverčia tikrove.

Edita Almonaitienė, Lietuvos Didžiosios kunigaikštienės Birutės karininkų šeimų moterų draugijos Kaune pirmininkė

Sveikiname gimines ir bičiulius su šv. Kalėdomis ir linkime sveikų ir laimingų Naujųjų Metų.

Vlada ir Alfonsas Pargauskai, Orland Park, IL

Mieliems draugams ir pažįstamiems siunčiame širdingiausius sveikinimus šv. Kalėdų ir Naujųjų Metų proga. Mintimis su jumis Jonas ir Janina Šalnai

Mara Vygantienė su dukromis Monika ir Kristina bei Regina Kudzienė su sūnumis Linu ir Dariusiu sveikina šv. Kalėdų proga visus draugus ir pažįstamus, linkėdami džiaugsmingų, sveikatos ir sėkmės pradedant naująjį tūkstantmetį. Linkime Dievulio palaimos Naujaisiais Metais.

Sveikiname mielus gimines, draugus, visus „Draugo“ darbuotojus. Linkime visiems linksmų šv. Kalėdų ir sveikų, laimingų Naujųjų Metų!

Ilona ir Petras Dapkai

• A.A. Helena Trumpis-Trumpienės atminimui G. Dragūnas atsiuntė „Saulutei“, Lietuvos vaikų globos būreliui \$370, kuriuos suaukojo G.D. Dragūnai, G.R. Mironai, J. Viesulas, M. Valys, B.M. Raugai, J. Danta, P.A. Mašalaiciui, D. Surdėnienė, T. A. Getiai, J. Gečiauskienė, V.B. Volertai, V.M. Černiai, „Saulute“ dėkoja už aukas ir reiškia nuoširdžią užuojautą a.a. Helenos Trumpienės artimiesiems.

• Amerikos Lietuvių radijas, vad. Anatolijus Šlutas — kiekvieną sekmadienį 7 v.r. per WCEV 14.50 AM. Tel. 773-847-4903, adresas: 4459 S.Francisco, Chicago, IL 60632.

• A.A. Vinco Ankauskas atminimą pagerbiant, Genovaitė Ankiene atsiuntė \$200, kuriuos suaukojo Aldona Ankus, Aldona ir Balys Slonskiai, Janina Lisauskienė, dr. Harbosky ir Linda Sereika, Ray ir Rita Gramas, Jonas Virpsa, Kristina ir Sigitas Bielaiglovai. Lithuanian Mercy Lift dėkoja už auką padėti sunkiai sergantiems ligoniams Lietuvoje. Dėkojame! Lithuanian Mercy Lift, P.O. Box 88, Palos Heights, IL 60463. Tel. 708-448-6173. Tax ID#36-3810893.

• A.A. Matilda Barskevičienė atminimą pagerbiant, Robert ir Joanne Wilczynski, Columbia, MD, atsiuntė \$50 padėti sunkiai sergantiems ligoniams, Lietuvoje. Dėkojame! Lithuanian Mercy Lift, P.O. Box 88, Palos Heights, IL 60463. Tel. 708-448-6173. Tax ID#36-3810893.

• Lithuanian Mercy Lift dėkoja už aukas sunkiai sergantiems ligoniams Lietuvoje. Aukojai: po \$100 atsiuntė dr. Augustinas Laucis, Mt. Olive, IL, ir dr. Rozija Somkaitė, S. Orange, NJ. PO \$250 atsiuntė Remy ir Joan Jurenas, Annandale, VA, ir Saulys Foundation, Chicago, IL. PO \$30 atsiuntė Kęstutis ir Vitalija Keblys, Baton Rouge, LA. PO \$50 atsiuntė Vida Jankauskas, Woodhaven, NY, ir Eugenia Minckunas, Manhasset, NY. PO \$110 atsiuntė Walter Klosis, Glendale, NY. PO \$200 atsiuntė Edward ir Dorothy Kwedar, Springfield, IL. PO \$20 atsiuntė Jadvyga Tamasevičius, Chicago, IL. PO \$125 atsiuntė Helen Kwedar-Welsh, Taylorville, IL. PO \$750 atsiuntė Vanda Petkuvienė, St. Pete Beach, FL. Labai ačiū! Lithuanian Mercy Lift, P.O. Box 88, Palos Heights, IL 60463. Tel. 708-448-6173. Tax ID#36-3810893.

• A.A. Ona ir Jurgis Dau-girdas bei Onos ir Leonido Mirzviniskis atminimą pagerbiant, Peter M. Merwin atsiuntė \$100. Jis tuos pinigus atiduoda šelpiti sunkiai sergantiems ligoniams Lietuvoje. Dėkojame! Lithuanian Mercy Lift, P.O. Box 88, Palos Heights, IL 60463. Tel. 708-448-6173. Tax ID#36-3810893.

Pinigai, kalėdiniai maisto siuntiniai.
Didelis \$98, mažesnis \$55
TRANSPAK
Tel 1 773 838 1050

773-585-9500